

[Jørgen Tved]

stå, at det stadig væk skal være en sammenspist flok, som får disse oplysninger, der altså skal forholdes i hvert tilfælde nogle medlemmer af dette Ting. Jeg ved ikke, om SF på forhånd havde forhandlet med Socialdemokraterne, som de plejer at gøre. Jeg forstår, at de nu logrer for den dagsorden, der er foreslået af hr. Lasse Budtz, men jeg skal for god ordens skyld sige, at vi ikke kan være med her; vi betragter ikke det, at man orienterer et lukket udvalg, som en større sejr for Folketinget og for åbenheden.

Når det er sagt, skal jeg også sige, at hr. Lasse Budtz åbenbart ikke havde nogen oplysninger om, at Danmark altid var atomfrit. Da der nu er ringet til frokost og det vel er derfor, medlemmerne er kommet, skal jeg på falderebet selv spørge forsvarsministeren, om han vil garantere for, at der ikke under nogen omstændigheder på dansk territorium findes eller blot kommer på besøg atombærende ubåde eller skibe, og at der ikke i forbindelse med forstærkningsaftalerne er aftaler om, at der skal stilles faciliteter til rådighed for engelske, amerikanske eller andre ubåde, som måtte have atomvåben om bord.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 24 af Lasse Budtz (S) (se foran)
vedtoges med 112 stemmer (S, KF, SF, V, RV, CD, KRF) mod 9 (FP); 2 (FK) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 23 af Pelle Voigt (SF) (se foran).

Hermed sluttede forespørgslen.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.15.

Mødet udsat kl. 12.13

Mødet genoptaget kl. 13.15

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Forespørgsel nr. F 7:

Forespørgsel til forsvarsministeren:

»Vil ministeren tage initiativ til, at Højesterets dom af 2. februar 1978 om Christiania bliver efterlevet, samt til at sikre dette rekreative område for Københavns befolkning?«

Af Annette Just (FP) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 15/10 87. Fremme af forespørgslen vedtaget 29/10 87).

Begrundelse

Annette Just (FP):

Der foreligger jo en dom, ifølge hvilken besættelserne skal forlade området ved Bådsmadsstræde, som altså også nu hedder Christiania, men Folketinget har med stor dygtighed forhalet sagen, og derfor spørger vi nu forsvarsministeren, om han vil tage initiativ til at sikre, at Københavns befolkning får det rekreative område tilbage, som de er blevet lovet.

Besvarelse

Forsvarsministeren (Collet):

Forholdene på Christiania er i dag helt og aldeles uacceptable. Det såkaldte sociale eksperiment er totalt mislykkedes. Planen var fra de oprindelige beboeres side at skabe en helt ny slags samfund præget af stabilitet og indre harmoni, men sådan gik det ikke. I stedet er området i dag præget af mord, vold, narkotika og lovløshed. Christianias naboer samt forbipasserende lever i konstant utryghed, for ikke at sige for nogles vedkommende i skræk og rædsel. Dette må ikke fortsætte.

Regeringen er derfor indstillet på at fremsætte et lovforslag om afvikling af Christiania.

Desværre er det ikke alene lovløsheden, som er utilfredsstillende, også de sociale forhold er fortvivlende. I ethvert samfund er der mennesker, som er kommet i en ulykkelig situation, og som derfor i kortere eller længere tid har brug for særlig hjælp. Det er vores pligt som mennesker at sørge for, at der hjælpes, når det er nødvendigt, således at vore medborgere igen kan få en menneskeværdig tilværelse.

Vi har her i landet en sociallovgivning, som normalt gør det muligt at give den nødvendige hjælp, og det er muligt at tilpasse hjælpen til den enkeltes behov, fordi beslutninger herom

[Forsvaraministeren]

træffes lokalt af den enkelte kommunes socialforvaltning.

Københavns Kommune er sig dette ansvar bevidst og forsøger at hjælpe i overensstemmelse med bistandsloven. Det er derfor tragisk, at vi alligevel må konstatere, at der findes store sociale problemer i Christiania. Kommunen har aktive bistandssager på over halvdelen af den voksne befolkning, og hjælpen bliver i mange tilfælde ikke en hjælp til at opnå en menneskeværdig tilværelse, men ulykkeligvis en hjælp til fortsat eksistens i et tragisk miljø.

Christiania er blevet tilholdssted for mange mennesker, som snarest burde hjælpes tilbage til mere ordnede og menneskelige forhold. Lad mig som eksempel nævne den større gruppe grønlandere, som bor i Christiania, og dertil kommer de mange børn, som bor sammen med deres forældre i Christiania. Ingen skal fortælle mig, at de vilkår, som bydes den opvoksede befolkning i Christiania, er sunde. Det må forudses, at vi også fremover vil komme i den sørgelige situation, at der er sociale og andre problemer som følge af den uheldige påvirkning, børnene har modtaget under deres opvækst i Christianiaområdet.

I overensstemmelse med vores sociale traditioner herhjemme er det derfor nødvendigt, at der træffes foranstaltninger til afhjælpning af de katastrofale sociale vilkår i Christianiaområdet, men for at hjælpen skal være effektiv, må den gives i et andet miljø.

Som et led i afviklingsplanen må der sikres nye boliger med særlig hensyntagen til områdets faste beboere med børn. Endvidere må der udarbejdes en plan for områdets fremtidige anvendelse.

Baggrunden for, at der nu må træffes beslutning om at tage skridt til at nedlægge Christiania, er, at skiftende regeringer forgæves har forsøgt i samarbejde med beboerne at normalisere forholdene i området. Det er mislykkedes, og forholdene er blevet værre og værre. Jeg tænker hermed særlig på følgende seks forhold: for det første den stadig tiltagende vold i og omkring området, for det andet narkotikahandelen, for det tredje den udbredte hælerivirksomhed, for det fjerde det ulovlige byggeri, for det femte de ulovlige værtshusforhold og for det sjette den manglende betaling af skatter, afgifter og andre beløb.

Om volden vil jeg særlig fremhæve, at jeg finder det uhyggeligt, at den nu har nået et sådant omfang, at politiet kun kan arbejde på eller i nærheden af området ved indsættelse af uforholdsmæssigt store styrker. De mange våbenbeslaglæggelser i området må mane til eftertanke. Ligeledes finder jeg det meget beklageligt, at en del af de beboere på Christianshavn, som til daglig må færdes i nærheden af Christiania, føler sig mildt sagt stærkt utrygge ved naboskabet. Volden har efterhånden fået et sådant omfang, at beboerne nu selv er bekymrede og nervøse ved situationen.

Så kommer vi til det ulovlige byggeri. Det har i de senere år taget en uheldig ændring i retning af mere permanent byggeri i form af grundmurede huse, tilbygninger og lignende. Byggeriet krænker de gældende frednings- og bygningsbestemmelser så groft, at det ganske umuliggør en normalisering i området. Forsvarsministeriet er vidende om, at byggeri på Christianshavn ikke kan finde sted, uden at man forinden har fået tilladelse på et såkaldt områdemøde. Jeg finder derfor, at beboerne igennem det ulovlige byggeri åbenlyst har demonstreret deres manglende lyst og vilje til at medvirke til en lovliggørelse af området.

Dernæst vil jeg gerne sige lidt også om værtshusforholdene, og her vil jeg gerne fremhæve, at Finansudvalget den 7. maj 1986 gav tilslutning til, at der som et led i en normalisering af værtshusdriften kunne indgås brugsretskontrakter med værtshusholderne. Den 4. juli 1986 indgik Forsvarsministeriet følgelig en række brugsretskontrakter med værtshusholderne. Som et led i normaliseringsbestrebelsene var det i disse kontrakter bestemt, at værtshusholderne snarest skulle indgive en ansøgning om alkoholbevilling. Værtshusholderne ville imidlertid ikke ansøge herom, og efter flere forgæves forhandlinger med værtshusholderne måtte Forsvarsministeriet den 23. december 1986 konstatere, at brugsretskontrakterne var bortfaldet som følge af misligholdelse fra værtshusholdernes side. Værtshusholderne fortsætter således i dag deres ulovlige drift uden alkoholbevilling, uden næringsbreve og uden at betale skatter og afgifter. Den eneste forskel er, at der i dag er cirka dobbelt så mange ulovlige værtshuse, som der var for halvandet år siden. Den manglende betaling af skatter og afgifter er et gammelt problem. Imidlertid viser beboerne

[Forsvarsministeren]

ikke engang vilje til at medvirke til at etablere en ordning, hvorefter der kan ske betaling af de lovpligtige skatter og afgifter.

I forbindelse med forsøget på at lovliggøre værtshusene blev det i de fornævnte brugsrets-kontrakter fastsat, at værtshusene i samarbejde med toldvæsenet og skattevæsenet skulle føre regnskaber, som kunne danne grundlag for opkrævning af skatter og afgifter. Heller ikke dette vilkår blev opfyldt fra værtshusholdernes side, uanset at de ved indgåelsen af brugsretsaf-talerne havde forpligtet sig hertil.

Christiania koster årligt landets øvrige borgere flere millioner kroner. Beboerne er opfordret til at betale et beløb til Forsvarsministeriet, som skulle dække merudgifterne ved beboer-nes benyttelse af området, men ikke engang for vand, elektricitet og renovation ønsker beboer-ne at betale fuldt ud. Jeg må derfor anse den manglende betaling til dækning af disse udgif-ter som et udslag af manglende vilje til at beta-
le.

I forespørgslen opfordres regeringen til at efterleve Højesterets dom af 2. februar 1978, der tilpligtede fristaden Christiania uden varsel at rømme samtlige arealer og bygninger inden for fristadens område. Efter en juridisk vurdering af sagen er det regeringens opfattelse, at man ikke med støtte i Højesterets dom fra 1978 på nuværende tidspunkt ved en umiddelbar fogedforretning kan afvikle Christiania. Baggrunden herfor er først og fremmest, at Folke-tinget ved flere lejligheder efter 1978 har givet sin tilslutning til, at den hidtidige benyttelse af området kunne fortsætte. Jeg kan her henvise til Folketingets beslutninger af 8. februar 1978, 16. marts 1982 og 15. maj 1986, hvor Folketinget har givet tilslutning til, at den hidtidige be-nyttelse af området kunne fortsætte på en række nærmere angivne vilkår, herunder det, man kalder lovliggørelse af forholdene i området.

Jeg kan yderligere nævne, at daværende for-svarsminister Søgaard den 1. juni 1979 udsendte en erklæring, ifølge hvilken beboerne fik ad-gang til fortsat at benytte området, indtil det skulle anvendes på anden måde, og hvori beboer-
ne blev lovet, at fraflytningstidspunktet ville blive varslet med mindst 6 måneder.

Afviklingen af Christiania bør derfor, som jeg nævnte indledningsvis, ske ved et lovgiv-ningsinitiativ, der sikrer, at Christiania afvik-les, og at dette som nævnt skal ske under særlig

hensyntagen til den øvrige befolkning på Chri-stianshavn samt de svageste af beboerne i Chri-stianiaområdet.

Regeringen ønsker ikke, at de grove ulovlig-heder, som i øjeblikket foregår i Christiania, fortsætter i afviklingsperioden. Det er derfor regeringens helt klare ønske at sikre, at politiet kan udføre sit normale arbejde såvel inden for Christianias område som i de omliggende kvar-terer. Endvidere ønsker regeringen det ulovlige byggeri standset, og de virksomheder, som be-boerne ikke vil drive i overensstemmelse med lovgivningen, ønsker regeringen lukket.

Forsvarsministeriet vil, i tiden indtil Chri-stiania kan afvikles, ikke acceptere, at beboerne kun betaler en del af det beløb, som Forsvars-ministeriet kræver til dækning af merudgifterne ved benyttelsen af området. Ministeriet vil kræve udgifterne dækket fuldt ud gennem lø-bende betalinger.

Forhandling

Annette Just (FP):

Jeg takker ministeren for besvarelsen og kan da sige, at vi på mange områder er meget enige med ministeren i hans vurdering af forholdene i Christiania. Der er jo tale om et fredet område med meget bevaringsværdige fortidsminder, og voldene, gravene og en del af bygningerne er totalfredet.

Så taler ministeren om, hvilke vilkår der kan være for en rydning, og at vi har sagt, at hvis de gør sådan og sådan, lover vi også lidt. Ja tak, men så vidt jeg har kunnet få oplyst, er ikke én af de forholdsregler, der er blevet aftalt med dem i Christiania, blevet overholdt, og derfor vil vi fastholde fra Fremskridtspartiet, at Båds-mandsstrædes kaserneområde skal ryddes og overgå til Københavns befolkning, som det har været planlagt – og ikke bare en gang snaksnak en gang til.

Det kan ikke være meningen, at Folketinget, som trods alt er landets øverste myndighed, bare sidder og lader sig kujonere af nogle besætte-re. Det er det, der er sket gennem 16 år, og det kan I ikke være bekendt. Politiet underminerer man ved at sige: Lad dog være med at gå der-ind, hvis det ikke er meget vigtigt, og hvis I endelig skal ind på Christianias område, så husk at være så mange, så I i hvert fald er sikre på, at I kan komme ud igen.

[Annette Just]

Jamen hvad er det for forhold, man her i dette høje Ting har ladet passere? Der er vold, ja, sågar drab, der er narkotika, og der er ulovlig bebyggelse. Det er en hån mod den danske befolkning, at bare man besætter et område, kan man bygge, hvad man har lyst til, og hvor man har lyst, sågar på fredede områder, mens man ude i en almindelig lille kommune skal have tilladelse efter tilladelse, og så skal man i øvrigt spørge flere steder endnu.

Der er ingen redning for det sociale eksperiment, som et flertal af Folketinget havde stor sympati for for nogle år siden. Jeg tror ikke, at der er et folkeflertal for, at man bevarer et sådant socialt eksperiment, som selv forsvarsministeren erkender er gået i vasken, fordi ingen i Christiania har ønsket at overholde de regler, de selv er gået med til.

Så er jeg meget glad for, at ministeren fremhævede børnene, for jeg synes nok, at noget af det værste overhovedet er, at Christiania har åbnet sine porte for unge mennesker, der af en eller anden grund føler sig fristet til at være fri for alt ansvar. Disse unge mennesker, for ikke at sige store børn, er jo fuldstændig ude af stand til at komme ind i en normal sammenhæng i den danske befolkning siden hen.

Og hvor ligger så dette sted? Faktisk midt i København. Jeg er med på, at det er på voldene, men trods alt! Og hvorfor skal vi forholde Københavns befolkning et sådant pragtfuldt fristed? Det er dog flere mennesker end dem, der har sat sig som besættere på området.

I dag er det jo sådan, at ingen i København tør nærme sig af frygt for deres liv og helbred og af frygt for ødelæggelser, ja, vi har sågar set, at selv busserne indimellem bliver bange og ikke tør køre forbi.

Besætterne skal ud, og derfor vil jeg fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget pålægger forsvarsministeren inden udgangen af 1987 at sætte stop for beboelsen på Bådsmadsstrædes Kaserne og de til denne hørende arealer.

Tinget går derefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 25).

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Der er nu fremsat følgende forslag om mo-

tiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i debatten.

(Kort bemærkning).

Jørgen Tved (FK):

Fru Annette Just sagde, at på baggrund af den megen vold, som fandt sted i Christiania, måtte det nedlægges. Jeg har i mange år boet i Oehlenschlägersgade på Vesterbro. Jeg er også blevet slået ned og faktisk mishandlet temmelig meget, og det er der mange andre end mig, der er. Jeg ved ikke, om det, at der sker vold på Vesterbro, betyder, at Oehlenschlägersgade og andre gader skal jævnes med jorden, skal bulldozes ned.

Så vil jeg også godt spørge forsvarsministeren, om den omsorg for familier med børn, som der nu skal bygges boliger til, også gælder andre familier med børn, der bor under usunde forhold rundt omkring i Danmark. Det kunne dog være interessant at høre, om omsorgen gælder hele Danmarks befolkning eller kun de få, der bor i Christiania.

(Kort bemærkning).

Berlau (FK):

Både fru Annette Just og forsvarsministeren var i deres taler inde på en række emner, som de betegnede som ulovlige, og jeg lyttede med stor interesse, specielt til de bemærkninger, der faldt om ulovligt byggeri.

Nu har der været ulovligt byggeri flere steder i Danmark på det seneste. Må jeg minde om Holte og Vestkysten. Betyder det, fru Annette Just og hr. forsvarsminister, at Holte Midtpunkt og hotellet på Vestkysten skal fjernes?

Med hensyn til smugkroer og værtshuse, der ikke betaler skatter og afgifter, var jeg glad for, at ministeren sagde, at den slags virksomheder kan vi slet ikke have i Danmark. De må lukkes.

Må jeg gøre opmærksom på, at en af de helt store fordringer, som især momsvesenet har, er på virksomheder, som ikke indbetaler deres moms, hvorfor momsvesenet på et senere tidspunkt må erklære virksomhederne for konkurs. Betyder det, hr. forsvarsminister, at momsvesenet nu virkelig skal til at skride ind over for de mange virksomheder, som ikke indbetaler skatter og afgifter og moms, ved at lukke dem én gang for alle, således at andre skatteydere ikke skal betale for dem?

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg skal erindre om, at direkte tiltale ikke er tilladt.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg blev spurgt, om det var meningen, når der er andre steder i landet, der også foregår vold, at det hele skal ryddes. Nej, det er det ikke, for faktisk har politiet alle andre steder mulighed for at undersøge sagen, og der vil falde en dom, når man har pågrebet den skyldige. Her har vi et område, som selv politiet er blevet bange for at komme ind i. Det kan ikke nytte noget – og så er det tilmed midt i København.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Det har i forbindelse med denne forespørgsel været fremme, at der foregår kriminalitet i Christiania; der er salg af hash og andre euforiserende stoffer. Så er spørgsmålet for mig, om det er det, der er grunden til, at man skal rydde Christiania.

Jeg er vidende om, at man på Østerbro, Vesterbro, Nørrebro og i næsten samtlige andre danske byer sælger hash og andre euforiserende stoffer. Indebærer det, at vi skal nedlægge disse byer, rydde dem?

Med hensyn til kriminalitet foregår den over hele landet. Der er en fremtrædende Fremskridtsmand fra Hope Computer, der lige netop er knaldet og har fået 1½ år i boksen; det er en værdig repræsentant for dem, der stiller denne forespørgsel her i Tinget. Er det meningen, at vi skal nedlægge disse byer, fordi der findes kriminalitet? Det vil vi selvfølgelig gerne have et svar på.

Med hensyn til vold mod politiet er det en kendsgerning, at forleden dag blev en ung politimand myrdet i det indre København, men der er ikke blevet myrdet nogen politibetjent i Christiania. Indebærer det så, at vi skal nedlægge hele den indre by, fordi volden her har været udtalt i form af et mord? Vi vil meget gerne vide, om det er det, man tænker på.

Samtidig må vi også vide, hvor man vil placere de 1.000 mennesker, der bor derude, og som virker og arbejder hver eneste dag og er virkelig gode samfundsborgere. Hvor man vil skaffe dem boliger? Man kan end ikke skaffe

boliger til de mange andre danskere, der bor i vort land. Vi har 5.000 boligløse alene i København.

Jeg synes, dagsordensforslaget skal forkastes, og at det skal forkastes med værdighed.

(Bifald fra tilhørerpladserne).

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Det er ikke tilladt at give sine meninger til kende fra tilhørerpladserne.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg vil gerne sige til hr. Preben Møller Hansen, at der er noget, han har misforstået lidt.

For det første er det forhenværende medlem, som hr. Preben Møller Hansen omtalte her, hr. Barsøe Carnfeldt fra Hope Computer, ikke dømt endnu, og for det andet er han ikke Fremskridtsmand, men konservativ.

Det bliver sagt, at der er fundet lidt hash, og der er også lidt kriminalitet, men det er der såmænd også i resten af hovedstaden og nok også i andre store byer. Det er helt korrekt.

Hvis hr. Preben Møller Hansen havde set, hvornår vores forespørgsel var indgivet, ville han have konstateret, at det var før den sidste ballade om Christiania, og at det, vi taler om, er rydning af et fredet område til gavn for Københavns befolkning. Men dertil skal siges, at jeg bryder mig heller ikke om hverken euforiserende stoffer eller kriminalitet.

Qvist Jørgensen (S):

Jeg vil gerne indledningsvis fastslå, at der fortsat er et alternativt flertal her i Folketinget, og dette flertal tager afstand fra forsøg på at slå politisk mønt af en sag, der er uhyre svær, og som rummer uhyre mange forskellige aspekter, hvoraf Socialdemokratiet tillægger de menneskelige den højeste prioritet. Ligeledes tager vi skarpt afstand fra de forsøg, der har været på at forhale iværksættelsen af de løsningsforslag, som flertallet har peget på.

Beslutningen af 15. maj 1986 er ikke endeligt fuldbyrdet, snarere tværtimod. Jeg erindrings om, at det, Folketinget vedtog, var følgende fem punkter: for det første bygningsforbedringer, for det andet et landsplandirektiv, som følges op af en lokalplan, der sikrer Københavns

[Ovst Jørgensen]

befolkning adgang til at anvende dele af området, for det tredje en større indsats for svage grupper i Christiania, for det fjerde reel betaling af de faktiske udgifter, og for det femte en lovliggørelse af værtshusforholdene.

Det er ikke humant, og det er heller ikke fornuftigt blot at kræve Christiania lukket her og nu eller med kort varsel. Det er så i øvrigt fuldstændig udansk, når man fra visse politiske yderposter kræver området ryddet med militærets bistand. Omvendt er det naturligvis helt galt og forståeligt at kræve lovliggørelse.

I Socialdemokratiet tillægger vi det stor betydning, at der op gennem tiden i Folketinget har været et stabilt flertal, der gennem sine betænkningssafgivelser og vedtagelser i Folketinget fik gennemført en etablering af den særlige styringsgruppe, Alfred Dam-udvalget, der i forsommeren afleverede sin indstilling, en indstilling, der i det hele tog sit udgangspunkt i betretningen, en indstilling, der har taget sit udgangspunkt i, at christianitterne bør være medvirkende. Det er også en indstilling, der rummer forslag om lovliggørelse, hvad enten vi taler om betaling for varme, lys, vand osv., lovliggørelse af værtshuse, spisesteder osv. eller sikring vedrørende nedstyrtningsfare, fjernelse af brandfælder etc., altså de fem punkter, jeg omtalte før.

Der er udført et stort og et godt arbejde i styringsgruppen under meget vanskelige konditioner, og det er der god grund til at rose og takke for.

Desværre har borgerlige forsvarsministre ikke vist den fornødne forståelse eller vilje til at fremme sagens gang gennem de forskellige instanser, høringsparter etc., med det resultat, at arbejdsgruppen føler sig svigtet og deres arbejde nedvurderet, at christianitterne har fået den opfattelse, at deres positive tilsagn om at medvirke ikke er blevet brugt til noget fornuftigt af forsvarsministeren, at der i det hele har bredt sig en mistro og en frustration. Den langsomme sagsgang har medført, at stadig flere, specielt blandt christianitterne og i arbejdsgruppen, får den opfattelse, at det er bevidst chikane og forhaling fra forsvarsministerens side. En del politikere, faktisk et flertal, deler den opfattelse.

Disse at-punkter viser klart, at der kan rejses alvorlig tvivl om, hvad det er, regeringen foretager sig. Ret beset sætter regeringen sig ud

over Folketingets flertalsbeslutning af 15. maj 1986, ligesom den sætter sig højt og flot ud over enhver bestemmelse, flertallet i dette Ting har truffet i Christianiasagerne lige siden 1982.

Det er en farlig udvikling, som især regeringens støtteparti burde overveje hvad man vil gøre ved. Dette samt at-punkterne har bestemt ikke været befordrende for klimaet hverken i Christiania eller i samfundet i øvrigt. På den baggrund finder jeg også anledning til at udtrykke forståelse for, at f.eks. lokalbefolkningen har givet udtryk for betænkelighed ved mange af de ting, der foregår i og uden for Christiania. Som sagt, jeg forstår det godt, og jeg forstår også, at befolkningen ikke har den store tiltro til, at det vil lykkes med en lovliggørelse.

Jeg må derfor kraftigt opfordre især christianitterne til at lægge sig yderligere i selen for at overbevise os – og det er altså også politikerne her i Folketinget og i Københavns Kommune – om, at der reelt er tale om aktiv medvirken til lovliggørelse på alle de fem nævnte punkter.

Desværre er der mange, der har udnyttet Christianias tilstedeværelse som skjul for egne lovovertrædelser og ligeledes har misbrugt christianitternes særlige ønske om i videst muligt omfang at klare sig selv. For mange har brugt Christiania som skjulested. Det må høre op.

Det gælder personer, der er på flugt, og jeg erindrer om, at i flere af de tilfælde af stenkast mod busser og politibiler, som man har hørt beskrevet så dramatisk, har man sikre beviser for, at disse ikke er foretaget af christianitter, men bl.a. af en undvegen fra et statsfængsel.

Det gælder subkulturer, der har trængt sig ind og slået sig ned, i øvrigt uden at have en indstilling, der på nogen måde kan sammenlignes med en Christianiaholdning – hvis man i det hele taget kan tale om dette som et entydigt begreb. Jeg tænker på bullshit'erne. De, der har lidt mest under bullshit'ernes tilstedeværelse på Christiania, er utvivlsomt christianitterne selv, og jeg minder om, at det nu er christianitterne selv, der har sørget for, at bullshit'erne ikke længere terroriserer i Christiania.

Fristadsbeboerne har kæmpet en hård kamp mod stofforhandlerne. Til en vis grad er det lykkedes at holde handelen med og brugen af de hårde stoffer nede, og den meget bevidste aktion er delvis lykkedes, men der er ikke an-

[Qvist Jørgensen]

ledning til at påstå, at stofhandelen er ophørt, tværtimod, der er lang vej endnu, men den *skal* ophøre.

Handelen med de såkaldt bløde stoffer foregår i et omfang, der er helt uantageligt. Der skal ikke fra min side gøres forsøg på at undskylde heller den handel. Christiania prioriterede og valgte at sætte ind mod de hårde stoffer. Situationen taget i betragtning synes jeg, det er svært at have indvendinger imod den foretagne prioritering.

Bl.a. på baggrund af de her omtalte forhold skal jeg anbefale Folketingets partier at tilslutte sig den vedtagelse, der skete den 15. maj 1986, og de partier, der modarbejder styringsgruppens arbejde, opfordres til at ophøre hermed og i stedet bakke op om det bæredygtige element, som styringsgruppen udgør.

Jeg skal herefter på vegne af Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Det Radikale Venstre fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget bekræfter sin beslutning om Christianias fremtid, vedtaget den 15. maj 1986, og den tilhørende betænkning, afgivet af »Det særlige udvalg om Christianias fremtid« den 6. maj 1986.

Med baggrund heri pålægges regeringen uden yderligere forsinkelse at opfylde Folketingets beslutninger, herunder

- at give den særlige styringsgruppe mandat til samt økonomiske muligheder for at starte løsningen af de opgaver, der påhviler den i medfør af de ovenfor nævnte dokumenter,
- at tilvejebringe lovhjemmel til det i betænkningen nævnte særlige bloktilskud,
- at foretage lovliggørelsen i samarbejde med Christianias beboere og med mulighed for nødvendige dispensationer som bl.a. beskrevet i »Den særlige styringsgruppes notat af juni 1987«.

Herefter går Tinget over til næste sag på dagsordenen«.

(Dagsordensforslag nr. D 26).

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Der er nu fremsat yderligere et forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Også dette forslag vil indgå i forhandlingen.

Connie Hedegaard (KF):

Når man har hørt talen fra Socialdemokratiets ordfører, som nok ser nogle af problemerne, men som efter min opfattelse ikke kom med nogen reelle løsningsforslag, må man unægtelig undre sig lidt over, hvad Socialdemokratiet egentlig lægger i begrebet socialisme eller i hvert fald socialdemokratisme.

Er det f.eks. socialdemokratisk politik at lade 100-150 børn vokse op i Christiania eller at lade børn på Christianshavn vokse op i et særdeles utrygt miljø med sociale problemer langt over middel, med hærværk, kriminalitet og narkomiljøer som led i dagens orden? Er det den tryghed, man arbejder for gennem Socialdemokratiets børnepolitik?

Er det socialdemokratisk politik at lade pensionister leve med frygten og utrygheden, fordi de naturligt nok føler sig svage og magtesløse over for det klientel, som Christiania jo også virker som en magnet på, og lade de samme pensionister sidde alene, fordi venner og familie efterhånden ikke længere tør bevæge sig ud i kvarteret? For sådan oplever nogle det faktisk.

Er det socialdemokratisk politik at lade politifolk, buschauffører, lokale handlende og andre leve i usikkerhed og bitter harme over at måtte stå model til lovløshed og vold med en stigende polarisering på Christianshavn, til følge?

Er det socialdemokratisk politik at lade narkobagmænd og smarte restauratører have et særlig lukrativt sted?

Er det socialdemokratisk politik at lade f.eks. grønlændere gå til grunde eller i hvert fald leve under de kummerligste kår? At lade mennesker udnytte fællesskabets goder uden at ville bidrage til fællesskabet? Er det socialdemokratisk politik at lade nogle få hundrede mennesker bo på 68 tønder land, oven i købet i et af Københavns smukkeste og mest centrale områder? Og endelig: Er det socialdemokratisk politik at lade den enlige mor på Nørrebro sætte ud af lejligheden, hvis huslejen ikke falder til tiden, eller at lade lukke for elektriciteten, hvis regningen ikke betales, mens hun magtesløs og krænket må se på, at andre, der har sat sig uden for det etablerede system, opnår bedre kår?

Er det virkelig det, Socialdemokratiet synes skal have lovgivningsmagts særlige bevågenhed? Er det virkelig noget, man mener skal ha-

[Connie Hedegaard]

ve særlig høj prioritet? Var det drømmen, var det utopien, som gik i opfyldelse?

Fra konservativ side har vi altid være uenige med dem, der accepterede Christiania, ikke mindst da landets lovgivende forsamling i 1978 blæste på Højesterets beslutning. Men selv i erkendelse af disse forskellige udgangspunkter må vi i dag sige, at vi ganske enkelt ikke forstår, at Socialdemokratiet vil blive ved med at sanktionere, hvad der i dag er virkeligheden på Christiania. Det er faktisk det, man gør ved at komme med en dagsorden, som kun indeholder ganske få punkter og i øvrigt udtrykker tro på, at det blot er et spørgsmål om et par millioner kroner og lidt mere tid, inden forholdene bliver lovliggjort, kalder man det, normaliseret ville andre kalde det.

Men prøv lige at spørge den socialdemokratiske kernevælger på Christianshavn – vi har forstået, at der faktisk er en partiforening derude – hvad han eller hun mener om den dagsorden. Prøv at spørge på Vesterbro eller i Køge, eller måske i Sønderjylland, hr. Qvist Jørgensen. Eller måske man skulle have spurgt formanden for hovedstadens socialdemokrater, Poul Øland. Vi kan se, at der er mange socialdemokrater, for hvem begreber som retssikkerhed, retfærdighed og solidaritet stadig har stor betydning.

Ærlig talt tillader jeg mig at tro, at regeringspartierne i denne sag har opbakning langt ind i det socialdemokratiske vælgerkorps, hvor retssikkerhed ikke er noget, man blot trækker på skulderen af.

Det er ikke, fordi Christiania ikke har fået chancer nok. Gang på gang er fristen for Christiania blev forlænget, og hvad er der sket? Større og større forfald, større og større elendighed, mere og mere vold og kriminalitet og mere og mere ulykke, mindre og mindre idealisme og plads til idealisme. Så er det et lig i cementen, der bringer Christiania i søgelyset, så er det et rockeropgør, så et mord, man ikke rigtig kan finde motivet til, så er det hash og narkohandel, beslaglæggelse af tyvekoster eller af våben, alt lige fra maskinpistoler over håndgranater til sprængstoffer, så er det andre større og mindre overtrædelser af alskens love, indtil det er en politimand, der får en brosten i hovedet eller en linje otte, der bliver overfaldet.

Jamen ansvarlige politikere kan da ikke nøjes med at trække på skuldrene. I sin grundvold

er Christiania i fundamental strid med dansk retsbevidsthed.

Naturligvis kan man ikke efter 16 år afvikle Christiania, eksperimentet, der slog fejl, fra den ene dag til den anden. Det kræver nogle år, bl.a. af hensyn til de skæbner, der af den ene eller den anden, ofte dybt beklagelige grund er havnet på Christiania. Selvfølgelig smider man ikke hundredvis af mennesker, hvoraf mange er uden fast job eller uden uddannelse og uden holdepunkter og ofte dybt afhængige af det offentlige eller det sociale system, på gaden fra den ene dag til den anden. Det er selvsagt uladssiggørligt.

Det samfund, som christianitterne så ofte har taget afstand fra, er faktisk så rummeligt og så socialt bevidst og ansvarligt, at det naturligvis sørger for genhusning af de udsatte familier. Da det ikke kan ske fra den ene dag til den anden, og da vi samtidig synes, at forholdene på Christiania må forbedres øjeblikkeligt, må der andre foranstaltninger til.

Overbevillingsnævnet holder møde den 8. december og skal her bl.a. diskutere Christianias beværetninger. Også Socialdemokratiet må da acceptere, at finder man stadig ingen løsning, ja, så må beværetningerne lukkes. Restauranterne i Christiania er fine forretninger, og det burde de selvfølgelig også være, eftersom der ikke opkræves afgifter, moms eller skat.

Kan Socialdemokratiet virkelig forsvare en lex Christiania på dette område? Og hvad siger Socialdemokratiet til cykelbyggeren inde i Sankt Peders Stræde om, at cykelbyggeren på Christiania har bedre vilkår end han rent økonomisk? Hvad siger man til familiefaderen i Århus, der beklageligvis har fået lagt et par centimeter for meget på carporten, og som så får besked på at rive den ned af hensyn til diverse regulativer? Hvordan forklarer man ham, at på Christiania accepteres det, at man overtræder alverdens byggeforskrifter og alverdens fredningsbestemmelser ved f.eks. nybyggeri på Voldarealet?

Det er da meget godt at tale om bygningsstandsættelse, men er det tilstrækkeligt? Hvor længe har Socialdemokratiet tænkt sig at affinde sig med overtrædelserne? Hvor længe vil Socialdemokratiet tage ansvar for, at området ikke er tilgængeligt for almindelig retshåndhævelse? Jamen problemerne er altså her og nu, og de kræver løsninger øjeblikkeligt.

[Connle Hedegaard]

Og hvad er Socialdemokratiets ordførers reaktion, når f.eks. ni jordemødre på Hvidovre Hospital nu siger, at de ikke længere tør hjælpe ved hjemmefødsler på Christiania dels af hensyn til egen sikkerhed, dels fordi de finder det urimeligt at skulle hjælpe ved fødsler under politiovervågning? Jamen tænk dog på, hvad bare sådan et eksempel er udtryk for, og hvad det implicerer.

Hvordan har socialdemokratiske MF'ere det med, at ikke blot hash, men også hårde stoffer er nemt tilgængelige på Christiania? Hvordan får man det til at passe ind med en ansvarlig børne-, ungdoms- og narkopolitik?

I Det Konservative Folkeparti forstår vi ganske enkelt ikke Socialdemokratiet. Vi gjorde det som sagt ikke i 1978, men vi gør det faktisk endnu mindre i dag, hvor ingen kan undskylde sig med selv det mindste figenblad i idealismens navn. Der er ingen figenblade i Christiania. Det positive, der i dag er at sige om Fristadens idealistiske grundlag, behøver ikke at forsvinde, fordi man etablerer det under nogle andre former, under lovlige former.

Det Konservative Folkeparti synes, at der er store hensyn at tage til retssikkerheden i almindelighed, til trygheden i det lokale område, til bekæmpelsen og forebyggelsen af vold, kriminalitet og narkoproblemer, til børn, der har krav på tryggere opvækstvilkår, end Christianiamiljøet kan tilbyde, til sociale tabere osv. Det er en regerings og et folkets ansvar at sørge for opretholdelse af en vis retssikkerhed i et retssamfund.

Vel er det vores opgave herinde at tage individuelle hensyn, men vi skal gøre det på en måde, der skaber tryghed, frihed og ansvar for flest mulige. Det kan ikke være Folketingets opgave at diskriminere 5 mio. mennesker for at glæde nogle få hundrede, som ikke efter nu 16 års chance kan finde ud af at følge blot de aller-mest elementære, solidariske og rimelige spilleregler, som vi trods forskellige opfattelser af mangt og meget dog plejer at kunne enes om at lægge til grund for det danske samfund. Der er ikke noget tilbage at forsvare i Christiania.

Vi kan diskutere måden, vi bedst håndterer situationen på, men Det Konservative Folkeparti er utrolig skuffet over Socialdemokratiets manglende ansvarsfølelse i dette alvorlige spørgsmål, og vi er dybt forbløffet over, at det i så lang tid har været socialdemokratisk politik at blæse sine græsrodder en hatfuld.

Jeg vil godt på regeringspartierne vegne fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget konstaterer bl.a. på baggrund af regeringens redegørelse i dag, at forholdene i Christiania er utilfredsstillende, at det såkaldte eksperiment er mislykkedes, at kriminalitetsudviklingen i Christiania er klart uholdbar, og at politiet forhindres i på normal måde at patruljere og foretage politimæssige forretninger i området. Folketinget konstaterer endvidere, at værtshus- og byggeriforholdene fortsat er ulovlige, og at der sker ulovligt byggeri i området. På den baggrund opfordrer Folketinget regeringen til – efter forhandlinger med Københavns Kommune – at fremsætte et lovforslag med henblik på afvikling af Christiania.

– Afviklingen skal finde sted over en periode på 2 år. Som led heri skal der sikres områdets faste beboere boliger uden for Christiania med særlig hensyntagen til familier med børn. Der skal tillige udarbejdes de nødvendige planer for områdets fremtidige anvendelse.

– Værtshusforholdene skal normaliseres, og det ulovlige byggeri bringes til ophør straks.

– Indtil afviklingen har fundet sted, skal der sikres politiet mulighed for at udføre sit normale politimæssige arbejde såvel inden for Christianias område som i de omliggende kvarterer. Med henblik på at sikre dette bør der som første led i selve afviklingen gennemføres en rydning af de dele af Christiania, som er beliggende i områdets yderzone, og som i særlig grad er hjemsted for den kriminalitet, som har medført utålelige forhold ikke mindst for de omkringboende.

Herefter går Tinget over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 27).

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Det forekommer at være et betænkeligt langt forslag om motiveret dagsorden.

Der er fremsat yderligere et forslag om motiveret dagsorden, som lyder: (se foran). Også dette dagsordensforslag indgår nu i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Qvist Jørgensen (S):

[Qvist Jørgensen]

Jeg kan forstå, at vi nu skal til at sagsbehandle ud i detaljens detalje på dagsordener af helt usædvanlig længde. Til gengæld må jeg konstatere, at indholdet er særdeles kontant og giver anledning til et meget kort og præcist spørgsmål. Nu har vi haft en borgerlig regering i fem år, den har haft fem år til at gøre det, den gerne ville. Hvorfor har I ikke gjort det? Hvorfor skal det være i de næste to år? Det forekommer helt mærkværdigt, og det forekommer også temmelig dobbeltmoralisk.

Må jeg i øvrigt sige, at jeg ikke kan forstå det – jo, det kan jeg egentlig godt, for hver eneste ordfører har selvfølgelig siddet og lavet sin ordførertale, inden man gik i salen. Der er i min ordførertale svar på stort set hvert enkelt af de punkter, som fru Connie Hedegaard derefter prøver på at klandre Socialdemokratiet for ikke at have svaret på. Der var svar på hver enkelt ting. Men det er jo problemet, når man har skrevet sin tale på forhånd.

Jeg vil gerne sige, hvad der åbenbart er smuttet forbi fru Connie Hedegaards opmærksomhed, at vi faktisk er ansvarlige. Vi har sagt gang på gang: Der er ting, der må bringes til ophør. I min tale var der mindst fem gange ordet »lovliggørelse«. Jeg skal gerne dokumentere det, men ellers kan man jo se efter i de grønne bøger, når de kommer. Der skal ikke være nogen tvivl om, at der er nogle uantagelige forhold, men det problem løses ikke, fru Connie Hedegaard, på den måde, der antydes i den meget detaljerede dagsorden.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Det er stadig væk ikke tilladt at tale direkte til medlemmerne.

(Kort bemærkning).

Berlau (FK):

Ja, det er jo svært, når man ikke må det, og så ved jeg ikke helt, hvordan jeg skal formulere det.

Når nu jeg har lyttet til den konservative repræsentant, som virkelig havde sat sig ind i og kunne analysere situationen ude i Christiania, så kunne jeg godt tænke mig, at man fra konservativ side be- eller afkræfter de mange rygter, der cirkulerer, om, at det er KU, der står bag store leverancer til pusherne i Christiania for at finansiere det store forbrug af hvid sne i Whiskybæltet.

(Kort bemærkning).

Jørgen Tved (FK):

Jeg vil også godt spørge den konservative ordfører, om hun kan af- eller bekræfte de rygter, der går om, at det er Axel Juhl-Jørgensens byggefirma, der er i fuld gang med at udarbejde planer for bebyggelse af Christiania.

(Kort bemærkning).

Connie Hedegaard (KF):

At Fælles Kurs' niveau for debatten i al almindelighed er under, hvad der er sædvane, er man formentlig stolt over i Fælles Kurs. Jeg synes nærmest, det er pinligt. Jeg synes også, det er pinligt, når det ikke kun er formen, det går ud over. Når nu f.eks. hr. Berlau kommer med nogle fuldstændig absurde udtalelser, så må man altså konstatere, at Fælles Kurs' informationsniveau mildest talt er under lavmålet. Men i øvrigt vil jeg ikke koncentrere mig mere om Fælles Kurs. Jeg synes dybest set ikke, at det er særlig interessant i denne sammenhæng.

Jeg vil godt kommentere, hvad hr. Qvist Jørgensen sagde. Han sagde, at vi havde bevæget os ned i detaljens detalje. Den beskyldning kan man i hvert fald ikke rette mod Socialdemokratiet, hverken for dets dagsorden eller ordførertale.

Jeg synes, at hr. Qvist Jørgensen kom med en meget god analyse af problemerne i Christiania. Jeg synes, man ligesom kunne fornemme, at Socialdemokratiet havde bevæget sig lidt i forhold til de lidt mere unuancerede debatter, vi har haft, og det synes jeg da lover godt, fordi debatten jo næppe stopper i dag.

Men jeg synes altså ikke, at hr. Qvist Jørgensen og Socialdemokratiet tager konsekvensen af deres egen analyse, for jeg synes ikke, der var noget som helst nyt i den måde, man ville gribe problemerne an på. Jeg mener, det er for let at slynge om sig med ord som »lovliggørelse«, når man faktisk ikke er i stand til at tage fat i andet end nogle ganske få punkter, hvad vi også gjorde i maj sidste år. Men det har ikke noget som helst med problemets kerne at gøre, og det er det, jeg synes man må kritisere Socialdemokratiet for i denne sag.

(Kort bemærkning).

Jørgen Tved (FK):

Jeg ved ikke, om jeg kan hjælpe på fru Con-

[Jørgen Tved]

nie Hedegaards forståelse, men jeg vil da godt slå fast, at Fælles Kurs aldrig nogen sinde kunne finde på at angribe de svage grupper i dette samfund.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg vil godt spørge hr. Qvist Jørgensen fra Socialdemokratiet, hvad han egentlig mener med »lovliggørelse«. Er det ikke blot en legalisering af noget, der fra starten af har været ulovligt? Det spørgsmål må hr. Qvist Jørgensen svare på. Man forsøger at foregøgle noget. Christianias besættelse har fra starten af været ulovlig, og desværre har et flertal i Folketinget – det samme flertal, der nu står bag en dagsorden, som desværre sikkert bliver vedtaget – forsøgt at lovliggøre Christiania, noget, som fra starten af er ulovligt.

Da det flertal herinde iværksatte deres drømme om at lovliggøre Christiania, blev det samtidig vedtaget, at man afsatte et beløb pr. beboer. Det beløb er nu blevet til 5 mio. kr., og det vil de kære christiansitter ikke bare tage imod. Det er utrolig svært at lovliggøre Christiania. Det kan rent ud sagt ikke lade sig gøre. Man vil bestemme det hele derude. Om det så er håndværkerne, skal de godkendes af de personer, der ulovligt bor på Christiania.

Det er latterligt, og jeg finder det helt utroligt, at der herinde sidder medlemmer, der er så naive, at de tror, at de nogen sinde får ændret en pind ude i den christianske skraldespand. Vil Christianias ulovlige beboere ikke modtage de penge, et flertal herinde har stillet til rådighed, ja, så skal jeg og mit parti nok være blandt dem, der jubler allerhøjest. Det sparer skatteyderne en masse penge, så det vil være meget, meget velkommen.

Hvad der også er helt grotesk, er, at på et pressemøde onsdag, hvor anarkisterne deltog, blev det sagt, at man altid er skeptisk, når man modtager penge udefra. Vi må sige, vi, der ikke er tilhængere af pestbylden på Amager, at vi helst så, at der ikke blev tilført så meget som en femøre til støtte for ulovlighederne, så hvis man frafalder modtagelsen, er det bare helt fint.

(Kort bemærkning).

Berlau (FK):

Jeg er egentlig nervøs over at høre, at man i

Det Konservative Folkeparti ikke tager de rygter, der cirkulerer, særlig alvorligt. Når jeg er det, skyldes det, at da der for nogle år siden huserede en bombemand her i Danmark, havde De Konservative meget travlt med at puste til ilden: mere politi og lign., indtil det blev afsløret, at bombemanden var medlem af KU.

Jeg synes, man burde interessere sig en smule for, hvad der foregår. Så kunne vi få det afkræftet heroppefra, og så var vi ude over den slags ubehagelige rygter, hvis de er så væmmelige.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg skal henstille, at man holder sig til forespørgslens emne.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Der skal ikke herske tvivl om, at Fælles Kurs naturligvis også er modstander af kriminalitet. Det, vi imidlertid altid gør, når vi vurderer, er, at vi siger til os selv: hvorfor eksisterer der kriminalitet? Det er naturligvis, fordi lovgiverne i dette land ikke har sikret, at den danske befolkning har de muligheder, mennesket skal have for at udvikle sig økonomisk, familiemæssigt og uddannelsesmæssigt osv. Det er årsagen, men lad det nu være.

Det, den konservative ordfører gav udtryk for, var, at hun ikke ville diskutere yderligere med Fælles Kurs, fordi vi var på et for lavt plan. Nu er det tilfældigvis ikke Fælles Kurs, der har haft en økonomisk sponsor, der hedder Axel Juhl-Jørgensen og er byggematador. Det er derimod et konservativt medlem af dette Ting, nemlig fru Pernille Sams, der har modtaget pengene. Nu har vi lige fået at vide af Fremskridtspartiets ordfører, at den mand, der nu er tiltalt for millionbedrageri fra Hope Computer, han er medlem af Det Konservative Folkeparti.

Så er det vel ikke unaturligt, at vi stiller spørgsmålet, hvem det er, der har folk, der er under lavmålet: er det os arbejdere, eller er det jer, der repræsenterer kapitalen, der er tiltalt for bedrageri?

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Det var ingen tilfældighed, at jeg henstillede om at holde sig til dagsordenens emne!

(Kort bemærkning).

Qvist Jørgensen (S):

Idet jeg vil forsøge at følge formandens henstilling – helt berettiget – vil jeg sige, at jeg savner et svar, og jeg vil blive ved eftermiddagen igennem, gerne aftenen med, hvis det skal være sådan, for at få en forklaring på, hvorfor man har sådan et kissejav fra De Konservatives side, og formentlig vil vi senere på dagen opdage, at det har man også fra de andre regeringspartiers side. Hvorfor har man et sådant kissejav efter at have haft fem års mulighed for at gøre noget ved sagen? Hvorfor skal det så være i de næste to år?

Er det, fordi man har opdaget, at den økonomiske situation i dette dronningerige er af en sådan beskaffenhed, at der virkelig er brug for at tale om noget andet, og så kan man bruge samfundets allersvageste i dette felttog?

Må jeg ganske kort til Fremskridtspartiets fru Pia Kjærsgaard sige, at jeg går tilbage til 1982 og svarer på spørgsmålet. Der står nemlig i forslag til folketingsbeslutning om Christianias fremtid:

»Bygningsforbedringer ved statens foranstaltning med henblik på en lovliggørelse af den nuværende brug.«

Så må der være svaret.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Fru Pia Kjærsgaard for en kort bemærkning, og derefter en sidste kort bemærkning til fru Connie Hedegaard. Så vender vi tilbage til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg vil godt spørge hr. Qvist Jørgensen – om jeg så skal bruge hele eftermiddagen og hele aftenen – om den lovliggørelse af Christiania, som hr. Qvist Jørgensens parti også har stemt for, ikke blot er at legalisere ulovligheder. Synes hr. Qvist Jørgensen, at det mål, man satte sig, da den dagsorden eller det forslag blev vedtaget, er opfyldt?

Når nu hr. Qvist Jørgensen taler om tidsfrister – jeg er i øvrigt meget enig, jeg synes, det er en ejendommelig tidsfrist, Det Konservative Folkeparti har sat på efter at have været i regering i fem år – synes hr. Qvist Jørgensen så, at det er rimeligt med den tidsfrist, man har haft

med hensyn til lovliggørelse? Synes hr. Qvist Jørgensen ikke snart selv, at der bør ske noget ude på Christiania, når han nu går så meget ind for lovliggørelse?

(Kort bemærkning).

Connie Hedegaard (KF):

Nu taler man her fra Fælles Kurs' side så meget om de svage grupper, men jeg vil godt sige, at svage grupper ikke er noget entydigt begreb, når vi taler om Christiania.

Hvem er det, der er svage? Er det de narkobagmænd, som lukrerer på Christiania, eller er det de restauratører, som ikke skal betale skat og moms og afgifter, og alle mulige andre? Er det dem, der er svage? Eller er det måske de pensionister, der lever i utryghed derude hver evige eneste dag, de forældre, der nu tager deres børn ud af Christianshavns skoler, hvad der rent faktisk sker. Altså sådan noget med bare at slynge om sig med »de svage« er ikke så let, og det er ikke så entydigt. Jeg synes faktisk, at Christiania er med til at fastholde nogle mennesker i en situation, hvor de bliver og forbliver de svage.

Og så er jeg faktisk temmelig ligeglad med, og Det Konservative Folkeparti er ret ligeglad med, hvilke rygter der måtte cirkulere i Fælles Kurs' kredse. Det tager vi ikke politisk stilling på baggrund af, og det interesserer os uendelig lidt. Vi synes faktisk, det er temmelig plat at finde et tilfældigt menneske, der har stemt konservativt et eller andet sted i landet, ud af 700.000 og så prøve at finde et eller andet, han eller hun måtte have lavet. Dét hjælper det selvfølgelig lidt med Fælles Kurs' medlemmer. Der er jo ikke så mange at tage af. Men jeg tror såmænd alligevel, at der også dér var noget at sætte fingeren på.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Vi vender tilbage til ordførerrækken.

Ebba Strange (SF):

Jeg vil godt starte med at erklære mig fuldstændig enig med fru Connie Hedegaard i, at det er et folketings- og et regeringsansvar at følge en beslutning op. I maj 1982 besluttede dette Folketing at tage den daværende miljøminister Erik Holsts redegørelse til efterretning og gå i gang med bygningsarbejder og istandsættelse i

[Ebba Strange]

Christiania og lave lokalplaner. Vi var nogle, der i sommerens løb talte med de socialdemokratiske ministre om, hvordan man kunne komme i gang med arbejdet derude.

Derefter fik vi et regeringsskift, og så skete der ikke et hak, før oppositionen igen satte sig sammen, før man på initiativ af Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og VS satte sig sammen og sagde, at der måtte gøres et eller andet i Christiania. Hvem var det, der lavede forslaget til folketingsbeslutning? Var det regeringen? Vel var det ej. Den sad sådan, at man skulle tro, at den nød, at det var ved at gå i spåner derude. Vi var nogle andre, der følte os ansvarlige og udarbejdede et forslag til folketingsbeslutning. Det gjorde vi så. Det blev vedtaget i sommeren 1986.

En vigtig del af dette forslag til folketingsbeslutning var, at der skulle nedsættes en styringsgruppe, som kunne være bindeled mellem christianitterne og Forsvarsministeriet, der ejer Christiania. Det regnede vi så med at regeringen nok gjorde, for vi regner stadig væk med, at det almindelige parlamentariske system tilsiger ministre at rette sig efter beslutninger, der er vedtaget af et flertal i Folketinget.

Der skete og skete og skete ikke noget sommeren over, så i efteråret 1986 måtte vi, der stod bag folketingsbeslutningen, igen selv tage initiativet, og efter adskillige henvendelser til den daværende forsvarsminister fik vi ham bevæget til i det mindste at gå med til at nedsætte den styringsgruppe. Det tog så igen sin tid, for det var såmænd ikke så let at finde nogle mennesker, der ville påtage sig den meget svære opgave. Det lykkedes. Der var faktisk fire mennesker, som forsvarsministeren besluttede skulle danne styringsgruppen.

Den 31. marts 1987 blev styringsgruppen nedsat. Den arbejdede hurtigt, og i juni 1987 lagde den et notat på forsvarsministerens bord. Og hvad er der så sket? Nu er der sket en lille smule, for nu er der et sted mellem 4 og 5 mio. kr., som kan bruges til bygningsforbedringer. De kom her sent på efteråret.

Hvad har styringsgruppen fået af svar på det notat, som blev lagt på forsvarsministerens bord i juni 1987? Det vil jeg gerne vide. Har styringsgruppen fået en tilbagemelding, og hvilken tilbagemelding har styringsgruppen fået?

Jeg synes, det er for billigt af den konservative ordfører at snakke om ansvarlige politikere i

denne sammenhæng. Sådan er den historiske virkelighed.

Så vil jeg godt sige både til fru Connie Hedegaard og fru Annette Just, at det er rigtigt, at højesteretsdommen fra 1978 bekræftede Østre Landsrets dom fra et år tidligere og tilpligtede christianitterne at rømme arealet, men det er lige så interessant og egentlig mere interessant at læse Højesterets bemærkninger til sin dom. I de bemærkninger siger Højesteret bl.a., at Højesteret er udelukket fra at tilkende Christiania en brugsret ud fra menneskelige og sociale hensyn. Det er alene regering og Folketing, det tilkommer at tage stilling til dette spørgsmål. Det er så det, regering og Folketing har gjort i årene siden 1978.

Med hensyn til, hvad der skal ske i Christiania, undrer det mig lidt, at de, der har forberedt sig på denne debat i dag, ikke i højere grad har sat sig ind i, hvad der egentlig står i betænkningen til den folketingsbeslutning, der blev vedtaget den 15. maj 1986. Så havde fru Connie Hedegaard ikke behøvet at stille alle de spørgsmål til hr. Qvist Jørgensen om, hvad han mente med det, han sagde. Socialdemokratiet står selvfølgelig bag ikke bare beslutningen, men også den flertalsbetænkning, der er tilknyttet beslutningen.

Så vil jeg godt sige til forsvarsministeren, at hvis der er nogen, der har peget på, at der er alvorlige problemer i Christiania, så er det bl.a. os i denne betænkning. Det er vigtigt, at vi som lovgivere, som regering og Folketing, påtager os at være med til at løse de problemer, og vi finder ikke, som forsvarsministeren sagde, at skiftende regeringer har gjort tilstrækkeligt for at yde støtte til Christianias overlevelse. Det er jo det, det handler om, og det er jo dér, vi er uenige, det er klart. Den politiske uenighed er til stede. Den har været til stede i Folketinget lige siden 1971, og den må vi leve med. Vi er selvfølgelig nogle, der er glade for, at vi har kunnet få flertallet i alle de år, der er gået, men sådan er vilkårene. Men derfra og så til at sige, at vi ikke indser, at der er problemer derude, det er i hvert fald forkert.

På den anden side kan det godt undre, at det er så nødvendigt for ministeren og regeringspartierne – selv om kun Det Konservative Folkeparti har talt endnu – kun at påpege de negative ting i Christiania. Jeg går ud fra, at forsvarsministeren og fru Connie Hedegaard også

[Ebba Strange]

læser aviser, og jeg kan henvise til, at der er to af de københavnske dagblade i dag, som er i stand til at lave nogle beskrivelser af Christiania, som unægtelig giver et andet billede af Christiania end det, som forsvarsministeren og fru Connie Hedegaard trækker frem, og det er jo det, der er virkeligheden derude.

Virkeligheden derude er naturligvis, at der er problemer, der er modsætningsforhold, der er noget kriminalitet, der er noget ulovlighed – og der er nogle mennesker, der lever og trives derude, og som gør en kæmpeindsats for at få området til at blive et godt sted, et godt sted for de mennesker, der har meget svært ved at trives i samfundets institutioner, i samfundets nederste lag, fordi Christiania måske er det eneste sted i Danmark, hvor de virkelig bliver accepteret, selv om de hører til blandt dem, der måske ellers ville være på et lukket hospital eller andre steder i vores institutioner eller på børnehjem, ungdomshjem, eller hvor vi ellers anbringer nogen, som vi synes er i vejen, og som derude møder en accept, der er anderledes end den, de møder andre steder. Det er nogle af de positive ting. Der er også positive ting på værkstederne, i forretningerne, i fællesskabet derude. Men der er også negative ting.

Det fremgår klart af betænkningen til beslutningsforslaget, hvad flertallet i det her Folketing mener om disse ting. Så derfor vores opfordring i dag fra flertallets side til forsvarsministeren om at komme i gang med at tage konkret hånd om at få udført de ting, som ligger i folketingsbeslutningen.

I det notat, som styringsgruppen lagde på forsvarsministerens bord i juni 1987, er der nogle meget konkrete forslag til, hvordan opgaverne i Christiania kan organiseres. Jeg skal opfordre forsvarsministeren til at læse forslagene: forslaget om eventuelt at etablere en selvejende institution derude, forslaget om, hvilke opgaver der er at gå i gang med, og hvordan det kan organiseres. Der er mange gode ideer i dem. Jeg håber ikke, det varer ret mange dage, før forsvarsministeren har læst dem og er kommet med sit svar.

Til sidst vil jeg godt spørge forsvarsministeren – jeg kan se, justitsministeren er også til stede: Hvad bygger forsvarsministeren sit indlæg om den stadig stigende vold på? I gårsdagens Information kunne vi læse, at der ikke findes nogen statistik over fristadens kriminalitet, og

da avisen henvendte sig til politiadvokat Arne Stevns, så kunne denne meddele, at han nu har bedt uropatroljen om at udarbejde en rapport. På den baggrund er det, jeg godt vil spørge, hvad det er for statistikker, forsvarsministeren bygger sine påstande på.

Sønderby (V):

Fru Ebba Strange nævnte, at det ikke var sikkert, at alle havde læst på lektien. Jeg forstod, fru Ebba Strange mente den vedtagelse, Folketinget gjorde i 1986. Jo, det tror jeg da vi alle sammen har gjort. Jeg tror, de fleste har studeret temmelig meget, hvad der er sket på Christiania. Men jeg skal gøre fru Ebba Strange opmærksom på, at man ikke kan klandre regeringen for, at der ikke kommer en dialog i gang, for en dialog er en samtale mellem to grupper, og det vil sige, at der også skal være vilje fra den anden side.

Når der står i den vedtagelse, som fru Ebba Strange nævnte, at der i forbindelse med istandsættelse vil være mulighed for etablering af et ganske stort antal arbejdspladser på Christiania, så nytter det ikke, at man så fra Christianias side siger, at disse skal sorteres og kontrolleres, så de har vilje og forståelse for de ting. Jeg nævner det kun som indledning for at fortælle, at vi altså har læst på lektien, og vi ved godt, hvad sagen drejer sig om, for vi har drøftet denne sag siden 1971. Da var det, Christiania blev oprettet, og siden 1971 har vi haft talrige diskussioner, og medierne og befolkningen har diskuteret Christiania, og vi har med skiftende flertal pålagt, med mere eller mindre vægt, at nu skal det bringes i orden.

Hvad var det, man gjorde i 1971? Jo, i 1971 besatte man Bådsmadsstrædes Kaserne for at skabe et godt sted for mennesker. Hvis man så læser i medierne i 1987, så er der f.eks. én, der har været med fra 1972 – han kalder sig Tito – som siger til Berlingske Tidende: »Det Christiania, jeg ånder for, er ved at dø.« Det vil sige, at Christiania ikke mere er et godt sted for mennesker.

Det er jo egentlig det, vi alle sammen er blevet klar over, og uanset om vi i et liberalt parti som Venstre på et tidligere tidspunkt har haft nogen forståelse, nogen interesse for det, der skete på Christiania, så er det altså ikke lykkedes. Det er ikke et godt sted for mennesker mere. Det eksperiment, der er startet derude, er altså ikke lykkedes.

[Sønderby]

Christiania har fået mange chancer, måske for mange. Vi har hele tiden fra Venstres side peget på, at samfundets love og regler også må gælde i Christiania. Det mener jeg egentlig også må være holdningen hos de partier, der har dannet det alternative flertal, altså Socialdemokratiet, SF og Det Radikale Venstre.

Venstre har været med i mange diskussioner og peget på, at den ulovlige besættelse ikke kunne fortsætte. Vi har peget på, at det var ødelæggende for retsbevidstheden, at nogen kunne te sig, som det sker.

Det er blevet nævnt både i aviserne og også herfra i dag, at mord, vold, narkotika og lovløshed flourer inden for voldene. Den fristad, som blev lavet, er blevet en fristad måske også mere for lovovertrædere, og forholdene er blevet sådan, at skræk og rædsel breder sig. Men ikke kun hos beboerne på Christiania, den breder sig også til de mennesker, der bor uden for Christiania.

Hr. Qvist Jørgensen var inde på det. Hr. Qvist Jørgensen nævnte, at der var nogle problemer, og jeg må sige til hr. Qvist Jørgensen, at det nok er på det senere, hr. Qvist Jørgensen har fået de bemærkninger med i sin tale i kraft af det, der er kommet fra den socialdemokratiske formand i København om, at nu må det altså være slut.

For folk tør jo ikke lade børnene gå i skole derude i området omkring Christiania. Pensionisterne færdes i angst, og man har også på visse tidspunkter været nødt til at stoppe busserne. Det kan ikke fortsætte. Det tror jeg vi alle sammen er enige om.

Venstre er derfor enig med forsvarsministeren i, at der må ske en ændring af det, der sker derude. Det er også den melding, vi får fra befolkningen, og det er også den melding, som Socialdemokratiet får. Jeg tror også, fru Ebba Strange har partifæller, der siger, at nu må vi have ordnede forhold derude.

Men da Folketinget, eller i hvert fald et flertal i Folketinget, som det er blevet sagt, selv ved gentagne lejligheder har givet nogle frister til fortsat at benytte området og givet en fraflytningsfrist på mindst 6 måneder, kan vi ikke her og nu forlange området ryddet eller nedlagt. Det accepterer vi også. Derfor må der et lovforslag til, som ministeren har nævnt, og Venstre er tilfreds med, at der nu kommer et sådant lovforslag.

Jeg vil meget inderligt håbe, at Socialdemokratiet, SF og Det Radikale Venstre vil gå ind i en saglig diskussion, når dette lovforslag bliver fremsat, for så kan vi måske i fællesskab løse dette problem. Jeg mener ikke som hr. Qvist Jørgensen, at det skal være noget, man skal slå politisk mønt af eller lignende.

Jeg tror egentlig, at dette Folketing føler et ansvar for at løse det, som vi mere eller mindre alle har et ansvar for, nu, og at vi kan få en saglig diskussion, når forsvarsministeren fremsætter sit lovforslag. Og så håber jeg, at vi ikke her i dag får gravet grøfterne så dybe, at vi ikke kan gå ind i en dialog om det.

Venstre beklager, at Københavns Kommune ikke har fået udarbejdet en lokalplan for området. Derved har Københavns Kommune altså også et ansvar, og derfor er det rigtigt, som ministeren siger, at Københavns Kommune må inddrages i udarbejdelsen af dette lovforslag, også fordi Københavns Kommune jo skal hjælpe og genhuse dem, der skal fraflytte området. Hvis der findes folk i området, som ikke hører hjemme her, som ikke har opholdstilladelse her i landet, så er der vel ingen diskussion om, at de må sendes til deres respektive hjemlande.

Men der er store sociale problemer i Christiania, og der bliver behov for at hjælpe mange tilbage til mere ordnede forhold, til en menneskelig tilværelse, hr. Qvist Jørgensen, til et godt sted for mennesker. Det er Christiania ikke mere.

Jeg vil her gerne nævne, at det frivillige arbejde, som Kirkens Korshær laver derude, er prisværdigt, og man kunne ønske, som ministeren sagde, at der blev et nærmere samarbejde mellem Københavns Kommune og det frivillige arbejde, der gøres.

Christiania koster jo daglig samfundet mange penge. Det er Forsvarsministeriet, det koster penge, og jeg håber, hr. Qvist Jørgensen, når vi skal til at lave forsvarsforlig, at vi så i hvert fald kan få godtgjort disse penge. Men pengene derude er jo dårligt anvendt. Man påstår, det sker af solidaritet over for de svage i samfundet, men hvad angår dem, har vi nu andre steder, hvor midlerne kan anvendes bedre.

Sygdom, tuberkulose, raser derude, 40-90 er blevet ramt af tuberkulose. Er det et godt sted for de ca. 200 børn, der lever der? Det er en sygdom, vi har fået udryddet i det øvrige Danmark. Det er en ting, som vi må tage med i betragtning.

[Sønderby]

I 16 år har man forsøgt at få en dialog i gang, men hvad er resultatet? Det er tiltagende vold, hashhandel samt udbredt hælervirksomhed. Vi kan bare tage den sidste beretning, der kom fra politiet i går, hvor man havde fundet 1 kg hash, stjålne computeranlæg, et oversavet jagtgevær med patroner samt en skarpladt revolver. Det er altså ting, som vi ikke fortsat kan se på.

Samtidig undlader man at betale vand, gas samt moms. Jeg tror, det var Fælles Kurs, der var inde på, at det er der også mange erhvervsfolk der gør. Jamen hvis erhvervsfolk glemmer at betale gas og vand, så bliver der lukket. Hvis erhvervsfolk eller andre borgere lader være med at indbetale deres moms, så får de bøder, senere får de rykkere fra sagførere, og til sidst kommer politiet, og derfor er det ikke rimeligt at sammenligne disse forhold.

Der er 23 værtshuse derude, der ingen bevilning har, og det kan vi heller ikke leve med og heller ikke acceptere.

Vi er altså nødt til nu at træffe en beslutning, hvis Folketinget – her taler jeg til det alternative flertal – hvis Folketinget vil bevare sin troværdighed. Området er eller kunne være – er det nok mere rigtigt at sige – en attraktiv plet midt i København. Og jeg vil gerne give forespørggerne ret i, at det er skammeligt, at vi har et område herinde i København, hvor alle københavnere kunne have glæde af at være og ikke kun de 1.000, der er derude. Jeg fatter ikke, at Københavns Kommune ikke for længst har fundet ud af det og har været aktiv i at få udarbejdet en plan.

Jeg har selv været derude for mange år siden og syntes, det var nogenlunde skønt, og jeg snakkede med en tømrermester, der havde nogle intentioner med området. Jeg prøvede forleden at være derude, men jeg turde faktisk ikke gå derind. Det kan godt være, det er, fordi jeg er blevet ældre og er blevet mere bange, det tør jeg så ikke sige, men i hvert fald turde jeg ikke gå derind.

Venstre kan derfor ikke se anden udvej, end at vi får et lovforslag, der over en 2-årig periode løser problemerne, som ministeren peger på. Jeg forstår ikke, hvis oppositionen ikke tager imod tilbud om, at vi i fællesskab skal løse dette problem af hensyn til de beboere, der er på Christiania, men også af hensyn til dem, der bor uden for voldene, og ikke mindst af hensyn til retssikkerheden og troen på vort eget sam-

fund. Når ministeren har fået udarbejdet dette lovforslag, håber vi derfor, at vi på bredest muligt grundlag – ikke for at slå politisk mønt af det – i fællesskab får løst det problem, som vi alle mere eller mindre har et ansvar for.

Venstre kan selvfølgelig støtte det dagsordensforslag, som regeringen har stillet, og som indeholder de ting, som lovforslaget skal pege på; og så håber vi til den tid at få en saglig debat.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Hr. Sønderby sagde, at der skal en dialog i gang. Præcis, hr. Sønderby. Det er just det, der er et af hovedpunkterne i beslutningsforslaget fra 1986. Det har været meget vanskeligt for den borgerlige regering at få en dialog med christianitterne. Det har været svært fra begge sider, og jeg er lige ved at sige, at det er klart, for vi ved, at den borgerlige regering repræsenterer partier, der hele tiden har været tilhængere af, at Christiania blev nedlagt. Derfor har det været svært med den dialog.

Det er baggrunden for, at Folketinget for godt 1 år siden besluttede at nedsætte en styringsgruppe. Det er faktisk lykkedes denne styringsgruppe at komme i dialog med christianitterne, med regeringen, med Københavns politiledelse og – så vidt jeg er orienteret – oven i købet med Københavns overborgmester, og det er vist nok en specielt vanskelig opgave, når det drejer sig om Christiania.

Jeg synes, at man skulle give det en chance, og jeg griber ikke, hvad det er, vi nu i dag skal med et lovforslag. Der træffes en beslutning i dag, en beslutning, der på ret præcis måde siger, hvad dette Folketing mener der skal ske i Christiania. Foreløbig ved jeg selvfølgelig ikke, hvad der kommer til at stå i regeringens lovforslag, men hvad vil regeringen med lovforslaget andet end at få christianitterne smidt ud? Og så skal der altså gå 2 år i stedet for 2 måneder eller ½ år. Men det er jo altså ikke det, vi andre vil, så derfor kan jeg ikke rigtig forstå, hvorfor det skulle være beslutningen i dag.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Venstres ordfører, hr. Sønderby, gav udtryk for, at forældrene til børnene på Christians-

[Preben Møller Hansen]

havn var bange for at sende deres børn i skole. Jeg vil gerne spørge hr. Sønderby, om han her fra denne talerstol kan fremkomme med en statistik, der bekræfter, hvor mange børn der ikke deltager i skoleundervisningen på Christianshavn.

Samtidig vil jeg gerne gøre hr. Sønderby opmærksom på, at der overalt i landet gives udtryk for, at vores pensionister er bange for at gå på gaden efter mørkets frembrud. Har man fra Venstres side planer om at fremsætte et lovforslag, der sikrer regeringen retten til at nedlægge samtlige byområder i Danmark?

(Kort bemærkning).

Qvist Jørgensen (S):

Ja, det gælder det samme. Jeg synes, det er beklageligt, at Venstres ordfører bidrager til den almindelige mytedannelse og fremprovokerer dyrkelse af fordomme, f.eks. påstanden om, at børnene ikke kommer i skole, og at ældre ikke tør gå ud om aftenen. Jeg siger ikke – og det er heller ikke blevet sagt i min ordførertale – at det ikke eksisterer, jeg tror også, det eksisterer i en grad, der er noget større på Christiania, men jeg siger bestemt ikke, at det er christianitterne, der gør det, men derimod snylterne på Christiania, der måske er medvirkende til det.

Men jeg vil gerne advare mod, at politikerne bidrager så meget, som vi netop har hørt Venstres ordfører, til dyrkelsen af disse myter. Det er såmænd galt nok endda.

Så vil jeg også godt sige, at det forekommer mig mærkeligt, at Kirkens Korshær pludselig skal fremhæves på den måde, som det blev gjort. Kirkens Korshær, »Herfra og videre«, er integrerede og helt accepterede systemer, accepteret også af de offentlige myndigheder. Det har man åbenbart ikke fået fat i.

Så bliver sundhedstilstanden nævnt. Det, jeg savnede på det punkt, var, at der jo ligger en klar vedtagelse om, at sundhedstilstanden skal bedres. Jeg må igen spørge: hvorfor har man ikke benyttet lejligheden?

Jeg kan samtidig konstatere, at heller ikke Venstre gør sig den ulejlighed at give os en forklaring på, hvorfor der ikke er sket noget som helst ved det, der åbenbart er dem så magtpåliggende, i de 5 år, man har haft muligheden for at gøre noget ved det. Nu skal det åbenbart også for Venstres vedkommende være nu, det skal ske.

Så vil jeg godt minde om, at vi overhovedet ikke fik nogen reaktion på styringsgruppetankerne, således som de er fremført, og sådan som der er et klart flertal for. Det havde været mere ønskværdigt end meget af den anden brasnak.

(Kort bemærkning).

Sønderby (V):

Fru Ebba Strange gav mig ret i, at det er vanskeligt at få en dialog i gang. Det er det da. Det er det også herinde i Folketinget, for hvis vi havde kunnet få en dialog i gang her, så havde vi nu kunnet samles om at prøve at løse denne problematik.

Men det er sådan set det, jeg lagde op til at vi nu kan prøve på bagefter, for vi sagde jo fra mindretallets side i forbindelse med 1986-vedtagelsen, at der bør tilvejebringes det bredest mulige grundlag, hvorpå Folketinget kan tage stilling til Christianias fremtid. Det er ved at være der nu, fru Ebba Strange, og ud fra det bredest mulige grundlag regner jeg med at forsvarsministeren fremsætter et lovforslag, så vi kan prøve på at løse disse problemer. Og så tror jeg egentlig, at den dialog, som vi har i gang her, kan brede sig og blive en dialog, der kommer andre steder hen.

Jeg skal ikke gå ind i diskussionen om de eksempler, jeg har nævnt, men vi har jo stadig væk Venstrefolk i København, som vi har haft møde med, og der er altså nogle, hr. Preben Møller Hansen, der har peget på, at der kunne være nogle problemer. Hr. Preben Møller Hansen har måske snakket med pensionisterne, der er bange. Det skal jeg så ikke vende tilbage til, men der er nogle problemer.

Når jeg har peget på det, så er det, fordi Christiania jo virker, hr. Qvist Jørgensen, som en magnet på snylterne. Når hr. Qvist Jørgensen siger, at det er snylterne, der laver problemerne, så er det jo, fordi Christiania virker som en magnet på disse snyltere, fordi det er lidt lettere at eksistere i det miljø derude, fordi man lettere kan gemme sig. Det er derfor, vi gerne vil have bedre forhold og ordnede forhold derude, således at det ikke tiltrækker disse snyltere. Kendsgerningerne er jo, og det ved alle, at det tiltrækker jo ikke kun folk fra Danmark, men også fra andre nordiske lande, og som jeg sagde i min indledning: dem må vi selvfølgelig have sendt hjem.

[Sønderby]

Jeg vil gerne sige om sundhedstilstanden, at jeg tror ikke, at hr. Qvist Jørgensen kan pege på, at der er nogen by i Danmark, hvor der er 5 pct., der har tuberkulose. Ergo er sundhedstilstanden i Christiania ringere end andre steder, og derfor må vi prøve at løse det også. Det er det, vi håber at vi efter denne debat kan være med til at klare, når lovforslaget kommer.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg må bede om, at man respekterer taletiden for de korte bemærkninger.

Anna-Lise Frølich (RV):

Det, der er udgangspunkt for debatten i dag, er højesteretsdommen af 2. februar 1978, der jo stadfæstede, at Christiania kan rømmes.

Vi har set forskellige vurderinger, juridiske og andre, hvorefter der er vundet hævd på området, så man kan sætte spørgsmålstegn også ved det.

Det er jo sådan, at Folketinget ved flere lejligheder har accepteret, at Christiania består, og det er udgangspunktet også for det, der er blevet sagt af flere af ordførerne. Den sidste virkelige manifestation af dette kom i 1982 i forbindelse med Møller og Grønborg-rapporten. Da accepterede man, og man ønskede at gå i gang med en lovliggørelse af bygningerne; det står der ganske tydeligt.

Man må så sige, at her i de seneste år er tingene blevet værre, og måske har også denne regering været med til at gøre det værre, fordi den simpelt hen ikke har gjort noget. Man er ikke gået ind og har gjort noget og fulgt de anvisninger, der stod i rapporten.

Det Radikale Venstre ønsker ikke uden videre at støtte rømningstilhængerne. Vi vurderer ikke, at man uden videre kan rømme Christiania nogen steder hen, fordi Christiania ganske enkelt er rammen og grundlaget for omkring 800-1.000 menneskers dagligdag. Det er mennesker, vi taler om, det er ikke skakbrikker, vi bare flytter rundt på.

Vi kan vel alle sammen indrømme - det er også nævnt her - at dagliglivet på Christiania med omgivelser måske ikke er det mest trygge, der eksisterer, eller det mest solide og sikre.

Jeg tror for øvrigt, at en del christianitter aldrig har kendt rigtig trygge rammer, men finder sig til rette i Christianiasamfundet, hvor de bliver accepteret som individer. Der er nok en del

af dem, der er ret så trætte af det almindelige samfunds institutionsmiljøer. Der er en del af dem, der er gået ud og ind af dem, og det har ikke gjort særligt indtryk på dem. Nogle bliver så accepteret her og har en mulighed.

Det blev nævnt fra Fremskridtspartiets side, at når man først var på Christiania, var der ingen mulighed for at komme ud igen. Det tror jeg ikke holder. Jeg tror virkelig, mange kommer ud af Christiania, flytter derfra i en styrket tilstand. Det er i hvert fald mit indtryk, og jeg synes, det i grunden kunne være spændende, hvis der er nogle, der havde lyst til at lave den undersøgelse. Jeg kan i hvert fald nævne flere tilfælde, hvor det har været sådan, at folk har taget fat på en frisk og er blevet stærkere individer af at have boet nogle år på Christiania.

Men jeg vil godt samtidig spørge de medlemmer her i Tinget, der ønsker Christiania rømmet: Hvilke alternativer har man opstillet? Jeg har forgæves ledt i alt, hvad der gennem årene er skrevet og sagt. Hvad er det, man vil tilbyde 800-1.000 mennesker? De skal genhuses. Nogle skal måske revalideres, nogle skal omskoles, nogle skal klientgøres igen. Det er det, de ikke ønsker. De skal tilpasses de båse, vi har i det øvrige samfund. Er det det, man vil?

Her vil jeg godt spørge: Hvilke alternative visioner har rømningstilhængerne? Det er jo ikke, at man ikke er en ansvarlig politiker - jeg tror, det var fru Connie Hedegaard, der nævnte, at vi ikke var det. Men det er jo heller ikke ansvarligt bare at gå ind og sige, at man skal rømme Christiania, uden at nogen har set et papir på den plan, eller hvad man vil med disse mennesker. Vi har jo selv accepteret det i 16 år, lige fra de 16 mennesker, der i sin tid besatte Christiania. Det var 16. Hvad gjorde Forsvarsministeriet dengang, kunne man spørge.

Vi har i de seneste år set en regering, der har arbejdet med nogle ganske udmærkede slagord, som de meget gerne vil give et indhold. Jeg vil godt nævne nogle af dem i flæng: selvforvaltning, omstilling, medleven, fornyelse, privatisering, opmuntring, selvvalgte aktiviteter, støtte, netværksfunktioner. Den vil gerne have et forandringssamfund, den vil gerne have frikommuner, der eksperimenterer med anden lovgivning, alt sammen begreber og ord, der passer på Christianiasamfundet.

Jeg vil indrømme, at christianitterne var ude noget før regeringen og har ikke rigtig spurgt

[Anna-Lise Frølich]

om lov, sådan som frikommunerne skal i dag, men det er sådan, at Det Radikale Venstre nu vil give al mulig støtte til den styringsgruppe, der så småt er ved at komme i gang. Nu har vi måske chancen for at få en god dialog med christianitterne om det, der sker derude.

Beslutningsforslaget af maj 1986 og de tanker, der ligger i det, er det, der er udgangspunktet i dag. Der er ikke andre, og det er det, man har vedtaget. Og man kan f.eks. kigge på det første notat, der er kommet fra den nedsatte styringsgruppe, med overskriften: »Et skridt frem«. Det dækker nogle udmærkede holdninger. Kan man tage udgangspunkt i det, så tror jeg, der er en vej frem. Jeg vil nævne et par af områderne.

Et par af dem er allerede nævnt. Der er det med at styrke det sundhedsmæssige område. Det er klart, at man kan ikke leve med, at der er så mange tuberkulosetilfælde på Christiania, og det skal der gøres noget ved.

Det er bl.a. også noget, der peger i retning af, at vi skal gøre noget ved boligerne derude. Det er sundhedsfarlige boliger, de skal sættes i stand, og det skal de ved hjælp af christianitterne selv. Og de skal bevaringsmæssigt også komme på højde med andre boliger.

Det er klart, at heri vil så også indgå, at der skal betales husleje – med den lovgivning, der følger med det; det er så noget andet.

Men glædeligvis har man da oplevet, at både sundhedsplejersker og jordemødre er kommet på Christiania og har gjort et stort stykke arbejde. Det er jo også sådan, at det sundhedshus og de andre sundhedstiltag, man har haft på Christiania, er blevet benyttet, og det har så sparet det øvrige samfund for en del i sygesikringsudgifter, bistand, hjemmehjælp, tandlæge og meget andet.

Jeg vil også godt lige nævne, at der er accepterede og gode projekter; f.eks. kører fra Kirkens Korshær »Herfra og Videre«. Kirkens Korshær måtte jo desværre for en periode stoppe sit arbejde, men er heldigvis da kommet i gang igen. Og det er accepteret. Kirkens Korshær er bindeled til Københavns Kommune, og derfor bør også som støtte til dem gå det særlige bloktilskud, der indgår i beslutningsforslaget fra maj 1986.

Så vil jeg godt sige lidt om det meget omdiskuterede forhold til politiet, der selvfølgelig er en af de væsentligste anstødssten, når vi taler

om den almindelige befolkning. Her er det helt nødvendigt, at samarbejdet bliver udbygget, og at man får nogle nye og andre tiltag.

Min overbevisning er, at de fleste christianitter ikke ønsker tiltagende vold eller hælcentraller, eller at de store hashpushere får overtaget på Christiania. Jeg tror, de fleste meget gerne vil have det her uvæsen ud af Christiania, og i deres oplæg, der kom for et års tid siden, der hedder »Voilå«, kan man læse, at man gerne vil nå frem til en model, som ikke krænker retsbevidstheden hos befolkningen. Det er noget, der dækker i hvert fald en del af christianitternes opfattelse, og det synes jeg måske også man skal tage ad notam. Det har jo været sådan, at rockerne på Christiania har givet det et dårligt image. De er blevet smidt ud af christianitterne selv, men nogle af dem er kommet tilbage.

Vi havde junkblokadene, der eksisterer endnu. Det var også christianitterne selv, der tog fat. Men derimod steg problemerne andre steder i byen, på Vesterbro og Nørrebro.

Jeg kunne godt ønske mig, at Christianias næste tiltag måske var en voldsblokade. De har haft held med nogle af de andre ting, de er gået i gang med, der viser, at der trods alt er styrke på Christiania, og gik de nu i gang med en sådan voldsblokade, tror jeg måske nok, at det ville give genlyd også. Jeg tror nemlig, at de i det store og hele ønsker at få et fredeligt samfund.

Det skal også være sådan for dem, der bor på Christiania, at det er muligt at tilkalde politiet, hvis de selv føler sig truet. Jeg har talt med folk derude, der har prøvet det, og de bliver bare afvist; man går ikke på Christiania, men bare til grænsen. Jeg synes, man skal nå frem dertil.

Så skal der måske være en anden ånd i politiets arbejde. Det er ikke nogen kritik, men alligevel. Jeg tænker nogle gange på de gamle Politiets Ungdomsklubber frem til det SSP-samarbejde, vi har i dag, og en masse af de kriminalpræventive projekter, vi kender rundt om i landet. Den side af politiets arbejde har været meget lidt inde i debatten og dialogen og i forslagene, der har ligget her.

Vi vil godt gå ind i den lovliggørelse, der også omfatter værtshusene, så vi får et begrænset antal. Det er klart, hvis man får en bevilling, at så har man også mulighed for at gribe ind, fordi man skal opfylde bevillingsreglerne, og kan lukke værtshuset, hvis de ikke opfyldes. Ad den vej er der en mulighed for at få dem lovliggjort.

[Anna-Lise Frølich]

Jeg vil også sige, at vi ønsker fredning af voldterret med dispensationer og også, at den styregruppe, der nu er i gang, får frie hænder. Jeg vil også sige, at for mange bliver dette nok det sidste udkald, så det gælder om nu at få disse ting sat i værk, så vi ikke svigter – hverken fra det offentlige eller Christiania.

Vi vil lytte meget interesseret til de lovforslag, der kommer fra forsvarsministeren, og se positivt på dem. Jeg håber, vi får konstruktive løsninger i den sidste ende.

(Kort bemærkning).

Connie Hedegaard (KF):

Vi skulle passe på ikke at klientgøre christianitterne, hvis de bliver sat ud, vi skulle passe på ikke at sætte christianitter og andre i båse, sagde fru Anna-Lise Frølich. Til det vil jeg godt sige, at det er jeg 100 pct. enig i. Jeg er også 100 pct. enig med fru Anna-Lise Frølich i, at selvfølgelig er det da ikke nok bare at sige et eller andet magisk trylleord som »afvikling«. Det er også derfor, vi beder regeringen om nu at komme med et lovforslag, men jeg vil godt understrege, at vi er 100 pct. enige med fru Anna-Lise Frølich i, at en masse andre initiativer skal ledsage disse ting.

Det om båsene, der skal væk, og om klienter, der skal væk, er vi jo ikke modstander af. Vi vil også gerne have, at der er plads til eksperimenterende livsformer, at man kan forsøge med alle mulige andre måder at indrette sig på. Der, hvor vejene skilles, er, at vi mener, at det må ske inden for lovens rammer. Alt andet skal kunne blomstre vildt.

Vi forstår godt nogle af christianitternes irritation over regler og regulativer og bestemmelser, men så lad os rydde op i det. Det, der bare er pointen for os, er, at de love og den mangel på love, der er i dette land, skal gælde for alle. Men jeg synes, der var nogle positive ting i fru Anna-Lise Frølichs bidrag her, og jeg synes også, vi skal passe på ikke at polarisere Christianiadebatten yderligere. Vi kan se nu, at der bliver et flertal for den dagsorden, som hr. Qvist Jørgensen fremsatte. Så mener jeg også, at vi i morgen må se at komme videre, men jeg synes bare, at det ikke er rimeligt så entydigt at sige, at det er den ene side af salen, der ikke vil have, man skal leve på andre måder, og den anden side af salen vil gerne have, at der skal være plads til alt muligt, og den ene side af salen kig-

ger på lovliggørelse, og den anden gør det ikke. Her kom fru Anna-Lise Frølich dog med lidt mere på den ene side og på den anden side, for det er altså ikke ukomplicerede problemer, der skal løses. Det beder jeg om man husker i morgen.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Fru Connie Hedegaard siger, at man i Det Konservative Folkeparti også godt kan lide eksperimenter, at tingene udfolder sig, at tingene sker på mange forskellige måder. Jeg har oven i købet hørt, at den konservative statsminister i åbningstalen brugte sådan et godt gammelt socialistisk ord som selvforvaltning. Det gik man også ind for. Jeg ved, at Venstre har været stor fortaler for frikommuneforsøg, og man siger alle de ting. Hvorfor i alverden vil man så ikke være med til de positive foranstaltninger, der ligger i beslutningsforslaget over for et område, som selv ønsker disse ting? Hvorfor skal man lovgive og foreslå, at det skal man gøre en hel masse steder, hvor de ikke har bedt om det, når vi har nogle mennesker her, som virkelig beder om det, og som virkelig gerne vil det, og som har vist, at der udfolder sig kreativitet, spændende nye produktionsmåder, spændende nye samlivsformer, spændende nye måder at gøre ting på? Hvorfor skal det så smadres, og hvad er det så, man vil sætte i stedet for?

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Fru Connie Hedegaard taler om, at der muligvis kommer et lovforslag. Jeg vil spørge, om dette lovforslag overhovedet bliver nødvendigt, når Folketinget om lidt vedtager den dagsorden, der er fremsat af partier, der repræsenterer et flertal i Folketinget. Kan man så ikke forvente, at regeringen alvorligt og hurtigt arbejder for og imødekommer de henstillinger og de opfordringer, der kommer fra Folketinget? Jeg kan tage fru Connie Hedegaard og for så vidt også hr. Sønderby med.

Når man taler om sundhedstilstanden i Christiania og herunder også et stigende antal tuberkulosetilfælde, føler man så ikke, at det er et ansvar, som i høj grad ligger på den nuværende regering, fordi man ikke allerede fra 1982 er gået i gang med de boligmæssige, sundhedsmæs-

[Tastesen]

sige og sociale foranstaltninger, som et klart flertal i Folketinget i maj 1982 har bedt om blev sat i gang af regeringen? Føler man ikke, at årsagen hertil og ansvaret for den situation, der desværre er opstået, falder tilbage på én selv?

(Kort bemærkning).

Sønderby (V):

Må jeg sige til hr. Tastesen, at denne regering ganske vist har siddet i 5 år, den kommer nok til at sidde meget længere, men vi skal nok få klarlagt dette problem også, hr. Tastesen, forudsat at oppositionen er villig til at hjælpe os. Men jeg må da gøre opmærksom på, at hr. Tastesens og hr. Qvist Jørgensens socialdemokratiske regering har siddet fra 1971 til 1982, det er sådan en parentes, som man ikke husker ret meget om – hr. Risgaard Knudsen nikker – havde den villet samarbejde med os, var det måske gået anderledes, men det ville den ikke, så derfor har man nok et større ansvar i den kreds.

Men det, der kaldte mig herop, var fru Anna-Lise Frølich, men også fru Ebba Strange, der sagde, at Venstre er tilhænger af frikommuneprojekter. Ja, men jeg vil nødtigt og jeg tror heller ikke indenrigsministeren vil kalde Christiania et frikommuneprojekt. Venstre er et liberalt parti, og vi vil gerne give muligheder for, og vi har også været med til det på et tidligere tidspunkt, eksperimenter. Frikommuneprojekter er også eksperimenter, fru Ebba Strange, men frikommuneprojekter skal være inden for lovens rammer, men når så man kommer med nogle frikommuneprojekter, bl.a. inden for miljøområdet, sætter SF hælene i og siger: Nej tak, det skal vi ikke være med til, dér sætter vi en grænse. På alle andre områder sætter man grænser, men her vil man ingen grænser sætte. Jeg synes egentlig, vi skulle prøve at snakke om de ting.

Må jeg sige om sundhedstilstanden, at den er da accelereret under den nuværende regering. Jeg ved ikke, hvor mange der havde tuberkulose under den socialdemokratiske regering, men 40 af 900 er for meget, hr. Tastesen.

(Kort bemærkning).

Anna-Lise Frølich (RV):

Der var nogle ting, som blev sagt fra Det Konservative Folkepartis side, som jeg godt vil have lov til at sige tak for. I fru Connie Hede-

gaards indlæg kom der nemlig nogle nuancer, nogle variationer ind, nogle ord, som jeg synes godt kan bruges i et fremtidigt arbejde om Christiania. Der var ligesom betydelig mere åbning i det, end der var i det første indlæg.

Til hr. Sønderby: Jeg sagde altså ikke, at Christiania var en frikommune, men det var, ligesom om at den holdning, der lå bag frikommuner, det, at man skulle forsøge noget nyt, det, at man skulle gå andre veje, var ligesom lidt parallelt med det, der også foregår på Christiania. Jeg ved godt, man kan ikke sammenligne, men der var alligevel noget i begreberne, som jeg nok synes man skal tage ad notam.

(Kort bemærkning).

Connie Hedegaard (KF):

Det lød, som om hr. Tastesen mente, at når vi alligevel fik en dagsorden stemt ned i dag, så kunne der vel ikke komme et lovforslag. Jo, det kan der godt, og jeg er faktisk overbevist om, at regeringen alligevel vil komme med et lovforslag, så vi kan fortsætte med en fornuftig diskussion og forhåbentlig også med nogle fornuftige initiativer på dette område. Vi tror faktisk på, at vi i en overskuelig fremtid kan få andre med ind i en fornuftig dialog, fordi flere og flere vil erkende, at problemerne derude er meget store.

Jeg kan da godt forstå, at fru Ebba Strange bevidst fokuserer meget på de få idealister, der er tilbage, for så bliver det et meget pænt billede, der tegner sig, men jeg synes også, at fru Ebba Strange overser de kolossale problemer, der er derude, især i forbindelse med Christianias forhold til omverdenen. Det synes jeg er besynderligt at man ikke også i højere grad vil fokusere på, for jeg synes ærligt talt, at det burde bekymre SF.

Fru Ebba Strange nævnte i sit indlæg historierne fra Berlingske Tidende og Politiken i dag som positive. Ja, o.k., der er nogle positive historier, men jeg sagde netop også i mit første indlæg, at de idealister og de positive ting, der måtte være på Christiania, behøver jo ikke at forsvinde, fordi Christiania som geografisk sted ikke er der mere. Men vi synes også, at de historier idylliserer forholdene lidt derude, for det er jo Christianias overklasse, man viser, folk med job, folk med en selvstændig bolig, folk, der har nogle familier, der fungerer osv., men det er jo også folk, der omvendt i alle til-

[Connie Hødegaard]

fælde nok skulle kunne vide at klare sig. Hvad med resten, fru Ebba Strange? Det er dér, vi synes det store problem er, og det er også dér, vi synes vores ansvar er.

Arne Melchior (CD):

Det er ikke mig, der plejer at sammenligne den politiske proces eller Folketingets forhandlinger med teater eller forestillinger. Jeg må nok sige, der har sneget sig nogle momenter af teater ind i dag. Der er nogle af tilhørerne, som oven i købet sidder på medlemmernes reserverede pladser, der har tømt en teatergarderobe, og partiet Fælles Kurs har tømt skabet med korte bemærkninger og har haft så mange af dem, at de har tiltusket sig hele to ordførertaler, før det overhovedet blev deres ordførers tur.

Jeg skal da gerne indrømme, at jeg helst havde set, at vi slet ikke havde haft anledning til denne forestilling. Jeg tror, at de, der har stillet forespørgslen, om lidt vil erkende, hvad de har vidst, inden de rejste den, at alt, hvad der kommer ud af den, er det modsatte af, hvad forespørgerne ønsker, og hvad også jeg og mit parti ønsker – det modsatte, nemlig en ny cementering af det flertal, som har manifesteret sig gentagne gange, og som juristerne har henvist til på ny gør det legitimt for dem, der bor i den såkaldte fristad Christiania (*Afbrydelse fra tilhørerpladserne*). Ja, det var ikke helt forkert, hvad jeg sagde om teater. Nu skulle vi også have haft teatertorden, kan jeg se.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Hr. ordfører, ingen dialog med tilhørerpladserne!

Arne Melchior (CD):

Ja, jeg retter mig selvfølgelig efter formanden.

Altså det, der bliver debattens resultat, bliver det modsatte af det tilsigtede. Vi har set et juridisk notat, og vi har hørt mange jurister udtale, at den henvisning til højesteretsdommen, som er indeholdt i forespørgslen, ikke har nogen værdi, eftersom forskellige ministre, men også Folketingets flertal gentagne gange siden denne højesteretsdom har udtalt sig på en sådan måde, at tilstedeværelsen af de mennesker, der er på Christiania, er blevet legitimeret, og det er altså det, der igen cementeres i dag. Det bliver det negative resultat.

Så kan man selvfølgelig sige, at vi må imødekomme en opinion, der siger, at når nogle sætter sig ud over og uden for loven, må vi andre også have lov til det. Det er altså det, man mener, når man taler om krænket retsbevidsthed. Når nogle må, må vi vel også, så må jeg vel også. Jeg synes, det er en dum undskyldning. Fordi nogle stjæler, må jeg så også stjæle? Fordi nogle snyder i skat, må jeg så også snyde i skat? Fordi nogle på Christiania begår snesevis og tusindvis af lovovertrædelser, vil så andre lovlidige borgere, der kritiserer dette, så også sætte sig uden for loven og sætte sig i bås med og måtte finde sig i af andre at blive sat i bås med de lovovertrædere, som de med rette kritiserer?

Jeg synes ikke, den argumentation er gangbar. Jeg synes, det er gangbart at stemple lovovertrædelser som sådanne, men ikke sige, at så legitimerer det mig til at gække hen og gøre lige så.

Når dette er sagt, skal jeg på CD's og egne vegne ikke tøve med at erklære, at vi betragter Christianias eksistens og meget af, hvad der sker derude, som en skamlet for og en hån imod samfundet. Jeg synes, at den konservative ordførers række eksempler om, hvordan situationen føles og opfattes af andre mennesker i vort almindelige samfund, er relevant. Den gav udtryk for følelser, mange mennesker må nære, og for animositet imod dem, der ikke formår at skride ind over for det. Det godkender jeg, det er vi enige i, ligesom vi naturligvis er enige i den dagsorden, som er fremsat tillige på vore vegne.

Jeg har et par bemærkninger til hr. Qvist Jørgensen. Han taler om kissejav. Nu er det kissejav, siger han, efter 5 år at ville afvikle. Det kissejav tager altså 2 år. Der er tale om en opfordring til en lovgivning, som skal bringe en anden orden på 2 år. Det er vist noget overdrevet at kalde det for kissejav.

Så spørger hr. Qvist Jørgensen: Hvad har regeringens gjort i 5 år? Jeg skal ikke bare være retorisk og svare: Hvad gjorde Socialdemokratiet igennem 10 år? Det var sandelig ikke skiftende socialdemokratiske forsvarsministres livret eller justitsministres livret, det, der skete derude. Men det er ikke så vigtigt, hvad der er sket. Dog har ministeren allerede i sit svar på forespørgslen givet en forklaring, og der er i svaret fra forsvarsministeren fortalt om, hvordan man bestræbte sig på denne lovliggørelse af værtshusforholdene på Christiania, hvordan man be-

[Arne Melchior]

stræbte sig på etablering af en aftale med Christianias beboere, men hvordan det ikke kunne lade sig gøre, og derfor måtte dette forsøg opgives. Regeringen har altså forsøgt at efterkomme Folketingets pålæg, og det er ikke lykkedes, og det kan de nuværende ministre sandelig ikke lastes for.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at grave en lille smule dybere, og som udgangspunkt tager jeg en ledende artikel fra bagsiden af avisen Information fra i går. Der bringer man nogle forskellige mere eller mindre rigtige citater af, hvad der skete på CD's landsmøde i den forgangne weekend, og så mander lederskribenten sig op til at skrive følgende:

»Ikke at CD på dette sted skal kaldes en bande kommende nazister. Det ville være letfærdig omgang med historien . . .« Så er det, man får lyst til at sige: Åh jeg takker. . . Men derfor kan partiet godt trække på nogle af de samme socialpsykologiske mekanismer, der muliggjorde nazismen.«

Hvad behager? Det er i bedste fald en elegant måde at omgå injurielovgivningen på. Men så kommer problemet, som har med denne debat at gøre – jeg citerer altså videre:

» . . . Mere orden! skrider de, der ikke kan udholde kaos. Her er«, skriver lederskribenten, »kulturkampens grundlæggende tema i dag, ofte på tværs af traditionelle politiske skillelinjer: Kan vi klare den portion kaos, der skal til, for at vores demokratiske frihedstraditioner kan overleve?«

Christiania er kaos, og vi skal selvfølgelig kunne klare en vis portion kaos, men at en regering, et Folketing, og regeringens instrument, ordensmagten, bare lader kaos glide derudad og fortsætte år efter år, ja, årti efter årti, kan vel aldrig være tanken. Det kan vel aldrig være tanken, at det skal være nødvendigt for, at vor demokratiske frihedstradition skal kunne overleve. Man skal såmænd ikke være bange for, at forsøgene på at skabe kaos nogen sinde skal ophøre, eller at mængden af dette kaos skal blive for lidt. Men man skal ikke undskylde en ansamling, en næsten industriel organisering af kaotiske tilstande, med, at der også findes ulovligheder og kaosmomenter andre steder.

Men som sagt i indledningen, et flertal er et flertal. Flertallet vil sætte sig igennem, vi andre, forespørgerne, regeringspartierne kan så knytte hånden i lommen og ærgre sig over, at det

skal fortsætte, at det på ny skal legitimeres. Hvad kan vi gøre? Hvad kan vi håbe på? Jeg nærer det håb, at der i Socialdemokratiet, også ind i SF og Det Radikale Venstre, vil være opinioner, partiforeninger, medlemmer, grupper, som vil lade deres ledelser og repræsentanter herinde vide, at de ønsker det anderledes. Vi ser det ske på forskellige områder. Der sker ændringer i løbet af et år eller to med hensyn til f.eks. reklame i nærradioerne, for at tage et eksempel. Der sker et og andet på områder, hvis befolkningen sætter sig i gang.

Derfor skal der fra min side lyde denne opfordring til medlemmer af de partier, der i dag stemmer for, at Christiania bare skal fortsætte, for det er jo det, det går ud på: at de skal rejse virkelige storme imod deres repræsentanter herinde, således at vi næste gang, vi debatterer Christiania, kan komme til et andet resultat.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Jeg tror, hr. Arne Melchior og jeg er enige om, at der er faldet mange bemærkninger under denne debat, som ikke har ret meget med sagen at gøre.

Hvad vi derimod sikkert ikke er enige om, er, at det mest usaglige indlæg, der er kommet her i eftermiddag, faktisk kom just nu fra hr. Arne Melchior. For hvad var det, hr. Arne Melchior indledte med at sige? Han bebrejdede Fremskridtspartiet, at de har rejst forespørgselsdebatten, fordi det vil cementere Christiania og alt dens uvæsen derude, selv om det ikke var det ordvalg, hr. Arne Melchior anvendte.

Det er jo så usagligt, som noget kan være. Det svarer nøjagtigt til, at CD – nu skal jeg måske i parentes bemærke, at det er også længe siden, vi har hørt om deres mærkesager bilerne og parcelhusejerne – ikke måtte tale om dem her i folketingsalen. Det ville skade sagen, og det er, hvad CD siger det vil. Når Fremskridtspartiet rejser en debat om nogle ting, vi er utilfreds med og vil have ændret, så har man en eneste ting at gøre, og det er at rejse det i folketingsalen, hvor beslutningerne skal træffes. Det er man da nærmest forpligtet til i særdeleshed efter et nyvalg. Men jeg kan forstå, at hr. Arne Melchior mener, at de ting, man vil have ændret, skal man gemme langt, langt væk og slet ikke tale om, og så skal man ellers bare lade tingene køre, for det er jo reelt det, der sker, og-

[Dohrmann]

så med Christiania. I de 14 år, hvor hr. Arne Melchior og jeg har været medlemmer af Folketinget, har vi haft mange Christiania-debatter, og hvad er der sket? Der er intet sket. Christiania trives i bedste velgående. Det er blevet lidt mere forsumpet og lidt mere narkobefængt, end det var i de første år, men det er også det eneste, der er passeret.

(Kort bemærkning).

Qvist Jørgensen (S):

Når jeg brugte ordet kissejav – jeg må da i øvrigt benytte lejligheden til at glæde mig over, at også en københavner forstår et godt jysk – brugte jeg det til to ting. Jeg brugte det for at illustrere min forundring over de fem års muligheder i forhold til de to år, men endnu mere brugte jeg ordet kissejav i forbindelse med, skal vi kalde det trusler om et lovforslag, der, sådan som jeg hørte det, vil nedgøre, formentlig endda stoppe den styringsgruppe, der blev nedsat i foråret 86. Så synes jeg virkelig, at man har alt for travlt med at fjerne denne arbejdsgruppes mulighed for at opnå positive resultater ved ikke at støtte gruppen. Sådan kunne jeg blive ved med at holde min ordførertale. Det skal jeg forså vidt jeg for.

Jeg må så erindre Centrum-Demokraternes ordfører om, at den parlamentariske situation afgørende ændrede sig i foråret 1982. Derfor er det, jeg vil ikke sige helt forkert, men det er lidt forkert at drage alt for vidtgående paralleller mellem tiden 1971-82 og tiden 1982-87. Lidt forkert, mildt sagt.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Nej, hr. Dohrmann, det er naturligtvis ikke min mening, at ting, der er oppe i tiden, og ting, der interesserer én, ikke skal kunne diskuteres herinde. Der er mange andre steder, man kan rejse debat, og den er rejst for nylig på adskillige partiers årsmøder. Det, jeg vendte mig imod, var, at en sag, som der er taget beslutninger om så sent som i maj i fjor, og som af juristerne er udlagt til at forlænge legitimiteten af, hvad der foregår, at den så uden udsigt til at lykkes, altså vise et ændret flertal, rejses allerede efter halvandet år igen, hvorved legitimiteten forlænges. Det var det, jeg påstod var det sørgelige resultat af debatten her.

Til hr. Qvist Jørgensen vil jeg sige, at jeg har ikke kunnet læse af vores dagsorden, at styringsgruppen skal nedlægges. Det tager sin tid at forberede et sådant lovforslag, få det forelagt herinde og få det drøftet. Regeringspartierne synes altså, der skal et mere grundigt, sagligt grundlag til for at føre en relevant debat om det, og derfor forslaget om en lovgivning. Men det tager tid, og skulle der i den mellemliggende tid ske fremskridt, skulle styregruppen, imod hvad vi hidtil har set, uanset det fremskridt, som hr. Qvist Jørgensen påstår den har gjort, få christianitterne til at lovliggøre, som regeringen har forsøgt at gøre det, kan det jo være, der indtræder en ny situation. Men hvor mange år kan vi udsætte det? Jeg vil da spørge hr. Qvist Jørgensen, og jeg skal nok lade være at tage ordet på ny, når hr. Qvist Jørgensen nu eventuelt har svaret, hvem der får skylden, fra hr. Qvist Jørgensens side altså, om et halvt år, om et helt år, om to år, når de intentioner, der ligger bag den socialdemokratiske dagsorden i dag, og som er de samme, som vi har set tidligere, ikke har kunnet føres ud i livet. Hvem får så skylden? Er det også de nuværende ministre?

(Kort bemærkning).

Qvist Jørgensen (S):

Det var dog en skrækelig form for dualisme mellem på den ene side en helt ukuelig optimisme og på den anden side den dybeste pessimisme. Det, der ikke er brug for her, er pessimisme. Det, der er brug for, er realitetssans og en vis portion optimisme. Jeg synes, at det er udtryk for en fantastisk grad af forkert optimisme, hvis man tror, at styringsgruppen og dens samtalepartnere kan føle deres berettigelse, hvis de får en melding om, at der herinde bliver fremsat og vedtaget et lovforslag om, at Christiania skal lukkes i løbet af to år. Så har styringsgruppen ikke den form for berettigelse. Så kan vi håbe, hvis det overhovedet skulle komme så vidt, at styringsgruppen vil hjælpe til med nogle helt andre ting, for så bliver der sandt for dyden brug for nogle andre ting. Men det er ikke det, jeg forventer der vil komme ud af et lovforslag. Jeg kan ikke se et flertal heller for dette lovforslag, så vi skal styrke gruppen.

Pia Kjærsgaard (FP):

De socialistiske partier siger, at rent miljø står deres hjerter nær, men de er samtidig til-

[Pla Kjærsgaard]

hængere af miljøsvineriet på Christiania. Samme partier er de lovløses beskyttere, hvilket stemmer fint overens med partiernes holdning over for det voldseksperimenterende forsøg, der hedder Christiania. Stedet, hvor mord, vold og handel med ulovlige stoffer finder sted, står under radikal, socialdemokratisk og folkesocialisternes beskyttelse.

Denne sorte politiske trekantssammensætning har ført frem til en helt uacceptabel mangel på retssikkerhed på de arealer, hvor Christiania befinder sig; linien fra de tre partier er smittet godt af derude. Vi, der ønsker lov og orden i Christiania, må naturligvis fortsætte med at tage Christianiaurimelighederne op igen og igen og igen og håbe på, at der blandt de nye partimedlemmer i de tre sorte partier er medlemmer, der har en lovmæssigt mere positiv indstilling end de politikere, der har været her så længe, at de totalt har glemt, hvad der sker uden for murene.

Vold og terror går fint hånd i hånd i Christiania, hvor politiet klogeligt, men også beklageligt, ikke viser sig, medmindre man er en anseelig styrke. Politiet har stort set kun adgang til Christiania på beboernes præmisser, og derfor ser man ikke politi i Christiania. Beboerne vil gerne være sig selv og stornasse på det samfund, de påstår at ville være et alternativ til. Det er fup og fidus og kun muligt, fordi der herinde sidder politikere, som ser med milde øjne på disse ulovligheder.

Fremskridtspartiet har taget skarp afstand fra ulovlighederne, og Fremskridtspartiet ønsker området ryddet for aktivister, voldspersoner og diverse kriminelle samt samfundssnyltere, der er samlet derude. Bygninger er der nok også mange der skal fjernes af, herunder de huse, som forsvarsministeren ikke har gjort spor for at få fjernet trods ministerens viden om, at det er ulovligt byggeri.

Forsvarsministeren er efter min klare mening ikke sin opgave voksen i denne sag, hvor han som sine forgængere undlader at handle. Blandt lovlydige borgere, der ikke støtter det fallerede såkaldte eksperiment, er der ikke forståelse for, at man ved ulovlige handlinger kan få trumfet sine ideer igennem hos et flertal af politikerne. Tænk blot på de strenge krav, der stilles til restaurationsvirksomhederne for, at de kan virke, og så prøv at se på spisestederne i Christiania. De er ikke lovlige, men de er der til

naturlig irritation for de restauratører, der driver et lovlydigt erhverv, og til den menige borgers forundring.

Som så meget andet ulykkeligt har Socialdemokratiet været dybt involveret i den beslutning, der har resulteret i det rod, der i dag findes i Christiania. I årevis har skiftende Folketing taget sagen om ulovlighederne i Christiania op til behandling, men det er småt med fremgangen i den lovlydige retning.

En beslutning fra dette Ting, der pålagde den daværende socialdemokratiske regering at sørge for, at afviklingen af dens aftale med de kriminelle skulle ophøre, blev ikke efterfulgt. En landsretsdom fra 1977 sagde, at områderne ikke måtte benyttes som besat område, men intet skete. Højesteret afsagde en tilsvarende dom i 1978, der heller ikke er blevet efterkommet, men i stedet har de tre sorte partier herinde gået socialisternes og de kriminelles ærinde og vedtaget, at denne pestbyld skal forblive, hvor og hvad den er, uanset hvad dette lands domstole så end siger.

Siden vi sidst diskuterede Christiania, er forholdene om muligt blevet endnu værre; også volden ude i samfundet er et stadig større problem, og desværre ser det ikke ud til, at der endnu er forståelse for at give helt anderledes hårde straffe til voldsmænd og lignende afstumpede personer.

På Amager ligger et område, der med Socialdemokratiets velsignelse har udviklet sig til et lovløst område, hvilket er blevet stiltiende anerkendt af naive politikere fra Folkesocialisterne og vægelsindede radikale politikere. Vi, der fra starten har sat os imod ulovlighederne, herunder taget afstand fra enhver besættelse af andres ejendom, har gang på gang talt for, at denne pestbyld skulle ryddes.

I sig selv er det jo fantastisk, at vattede politikere kan være i stand til at udelukke lovlydige borgere, skatteborgere, fra at benytte et område, fordi de med deres vattede politik går de kriminelles ærinde. Hvordan politikere bare kan få den tanke at ville være imødekommende over for kriminelle og gå ind på deres forslag og ideer og tilmed fremsætte lovforslag om dem, er for mig helt uforståeligt og den tydelige forskel, der er på Fremskridtspartiet og de socialistiske partier.

Det er måske også på sin plads her at gentage, hvad det er, der foregår i Christiania. Det er

[Pia Kjærsgaard]

mord, grov vold, voldtægt, kønslig omgang med mindreårige, røverier, narkohandel i millionklassen med den tidligere socialdemokratiske justitsminister Ole Espersens vidende, tyverier, hælerier, underslæb, dokumentfalsk og ulovlige våbenbesiddelser. Det er ikke spejderdolke, vi taler om, men maskinpistoler, pistoler, haglgeværer, håndgranater, sprængstoffer og trotyl. En grusom portion af våben og ulovligheder, der får det til at gyse i enhver lovlydig borger og i vores politi.

Det sidste er et virkelig alvorligt problem, for uden politi har vi rent anarki og lovløshed. Biltyve eller røvere, der flygter i bil, skal bare nå ind i Christiania, for dér er man fredet, eftersom politiet ikke kører derind. Når jeg siger fredet, dækker det også de såkaldte ægte christianitter, der gang på gang udtaler, at de ikke er kriminelle, men blot søger en anden livsform – vrøvl og sludder, som kun naive politikere kan gå på. Har disse personer måske ikke ved deres besættelse været kriminelle? Hvor meget hører vi fra dem, når de mere hårde kriminelle gemmer sig i Christiania? Udpeger de forbryderne for politiet, eller tier de med deres viden? Er disse personer ikke lige så skyldige i de ting, der sker i hovedkvarteret i det besatte område? Jeg spørger bare.

Mit parti og jeg er meget ærgerlige over, at der endnu i dag åbenbart er et flertal for, at lovløshederne kan fortsætte i Christiania, men jeg kan godt love dette høje Ting, at det ikke bliver sidste gang, Fremskridtspartiet rejser en debat om Christiania i folketingsalen.

Kristian R. Kristensen (KRF):

Kristeligt Folkeparti vil gerne takke ministeren for redegørelsen om muligheden for en afvikling af fristaden Christiania.

Af redegørelsen fremgår det, at det vil være forbundet med store vanskeligheder at afvikle fristaden, hvor ulovlighed, vold og kriminalitet foregår og svært kan bringes til ophør.

Det er frustrerende at være medlem af Folketingets Retsudvalg, der går ind for opretholdelse af lov og orden i hele det danske samfund, og samtidig være vidende om og være nødt til at acceptere, at der i dette samfund ligger et fuldstændig lovløst, asocialt miljø, hvor vold og kriminalitet trives i bedste velgående.

Christiania er et fuldstændig mislykket socialt eksperiment, der fremstår som skræk og ad-

varsel for alle omkringboende – ja, for hele Christianshavnsområdet. Derfor må vi anbefale, at en afvikling af fristaden Christiania bliver iværksat med skyldig hensyntagen til menneskelige og sociale forhold, der uvilkårligt vil kræve en indsats.

Det glæder mig, at forsvarsministeren også i sit indlæg beskæftiger sig med de fortvivlende sociale forhold, der eksisterer derude. Som samfund har vi pligt til at hjælpe vore medmennesker i nød. Vi har også pligt til at hjælpe de svageste i Christiania, især de børn, der vokser op i dette kriminelle, retsløse samfund. Hvordan skal de nogen sinde komme til at acceptere lov og orden?

Vi må yde hjælpen efter den enkeltes behov ud fra de muligheder, vi nu har i vor sociale lovgivning, lige så vel som vi må opfylde forpligtelserne med hensyn til genhusning, hvilket må løses sammen med Københavns Kommune. Københavns Kommune yder i forvejen en økonomisk hjælp til Christiania, idet de har mange bistandsklienter derude, ca. halvdelen af den voksne befolkning. Men der er ingen føling eller kontrol med, om hjælpen bliver brugt til at opnå en menneskeværdig tilværelse for de svageste, nemlig børnene.

Det er helt uacceptable vilkår for en kommende generation at vokse op i. Jeg har meget stor respekt for den indsats, som f.eks. Kirkens Korshær øver derude. Men de er jo ikke med deres begrænsede midler i stand til at hjælpe alle og slet ikke i stand til at nedbringe kriminaliteten og andre ulovligheder, som forsvarsministeren også har nævnt.

Det vil heller ingen andre være i stand til, så længe Christiania er det, det er i dag. Derfor vil vi i Kristeligt Folkeparti være positivt indstillede over for en afvikling med skyldig hensyntagen til de førnævnte medmenneskelige og sociale forpligtelser, vi alle må påtage os som borgere i et lovlydigt samfund.

Jørgen Tved (FK):

Jeg ved ikke, om man kan sige, at man i Folketinget har samlet blomsten af alle hyklere i Danmark, for efter at have hørt mange af de ordførertaler, der er kommet i dag, har jeg indtryk af, at H. C. Andersen ikke har levet helt forgæves. Han skrev engang et eventyr, der hedder Den Grimme Ælling. Den var anderledes, og så skulle den kanøfles. Det er vel egent-

[Jørgen Tved]

lig det, nogle gør sig til talsmand for her: der er noget, der er anderledes; der er noget, vi ikke kan lide; der er noget, vi ikke forstår – så skal det slås ned.

Jeg blev måske ikke så overrasket over, at jeg ikke fik noget svar fra Det Konservative Folkeparti, da jeg spurgte, hvis ærinde de går, og da jeg spurgte, om jeg kunne få af- eller bekræftet, om det efter de planer, som vi har hørt Juhl-Jørgensen er i fuld gang med at udarbejde, var byggefirmaernes ærinde, man gik, når man rejser denne debat. Det er jo et attraktivt område. Der kunne bygges mange ejerlejligheder i Christiania, og der kunne sikkert indrettes nogle meget flotte Bo Bedre-lejligheder i nogle af de fredede bygninger. Var det så ikke nærliggende, når vi har hørt disse rygter, at vi prøver at få dem afkræftet under denne debat?

Hvis ærinde er det egentlig, man går?

Derefter vil jeg vende tilbage til hykleriet. Der har lige været én på talerstolen før mig, som talte om de menneskelige hensyn og sagde, at der skal skaffes erstatningsboliger, og jeg ved ikke hvad. Jo længere man kommer væk fra København, jo fjernere man bor fra hovedstaden, jo mere har man løsningen på, hvordan tingene skal klares.

I København er der 20.000 mennesker, som er skrevet op til en anden bolig. Man løser altså ikke genhusningsproblemet bare ved at knipse med fingrene. Man har ført en politik i dette land gennem flere år, der befordrer, at de svage stillede får det ringere og ringere, at antallet af unge, som ikke kan få uddannelse, og som skal over på social pension, stiger. Man har ført en meget bevidst politik for, at plat og svindel er det fremherskende i dette samfund.

Derfor er det hykleri, når Fremskridtspartiet kommer her og siger, at de er tilhængere af lov og orden. Jamen er der nogen kriminel handling, som dette parti er ukendt med, og som deres medlemmer – både dem, der er og har været i Folketinget – ikke har begået? Er der noget sort og reaktionært, som Fremskridtspartiet ikke har lagt navn til, mens de har været medlemmer af dette Folketing? De skal have en prygelknabe – nogle, de kan hænge op på alle fortrædelighederne – og de har to, nemlig Christiania og flygtninge. Det er de svageste, der skal holde for, og derfor er det dem, som de påstår er skyld i alle landets ulykker.

Forleden dag tog jeg mig den frihed at fortælle, at man skulle en 45-50 år tilbage i historien for at finde en ideologi, der passede til dette parti. Også dengang var der et politisk parti, der skulle finde en prygelknabe – det var en bestemt race – men perspektivet er jo egentlig det samme: Man skal have nogle, man kan hænge op på alle ulykkerne – de ulykker, som man selv er skyld i, og som man ikke kan komme med nogen løsning på.

Hvorfor er det nu kun alle ulykkerne i forbindelse med Christiania, man trækker frem? Hvorfor fortæller man ikke, at der i det område er 100-150 arbejdspladser? At der er op til 300 mennesker, som er beskæftiget, og som uden at bede samfundet om hjælp løser deres problemer? Nej, de er jo anderledes, derfor skal de kanøfles!

Så kommer man og fortæller, at de ikke betaler moms, og at de hverken betaler det ene eller det andet. Jamen har man egentlig ønsket at forhandle med christianitterne om disse ting? Her har det vistnok skortet lidt på den positive indstilling, som man giver udtryk for at nogle har. Man har jo netop forsøgt at undgå alle forhandlinger med christianitterne – ja, man svarer vel dårlig nok på de breve, de sender til Forsvarsministeriet og andre myndigheder. Man ønsker ikke denne dialog.

Jeg tror, christianitterne gerne vil være med til at lovliggøre nogle af de ting, der er trukket frem, det har vi fået utallige oplysninger om, og det har christianitterne sagt ved utallige lejligheder. Men hverken Folketinget, den regering, som de skal forhandle med, eller Københavns Kommune er jo gået ind i et positivt samarbejde for at få løst Christianias problemer. Det er sandheden. At komme og påstå, at alle fejl kun ligger hos christianitterne, er løgn og topmålet af hykleri. Og så kan det ikke nytte noget, at man kommer og siger, at nu skal vi nok klare problemerne. For dette Folketing har på alle måder mishandlet netop denne by økonomisk; netop den by, vi befinder os i, led i sin tid under, at man indførte bloktilskudsordningen. Og siden har man økonomisk udsultet byen, så man ikke er i stand til at løse de mange sociale problemer, der vitterlig er i København.

Det er jo ikke ret længe siden, at man i dagspressen kunne læse, at Børne- og Ungdomsnævnet i Københavns Kommune ikke mere kunne tage sig af børn, der skulle tvangsfjernes

[Jørgen Tved]

– altså ikke et Christianiaproblem, men et problem i Københavns Kommune. Hvor er de henne, alle hyklerne? Hvor er de, når de kommer og siger: Vi bliver nødt til at hjælpe byen med at klare disse problemer? Hvis det er ghettoer, man ønsker at beskæftige sig med, kunne jeg henvise til nogle af de ghettoer for ældre, som denne by har, f.eks. Nørrebro Vænge. Hvorfor går man ikke ud og ser, hvordan folk lever dér, og hvordan ældre borgere bogstavelig talt bliver mishandlet? Hvor er medmenneskeligheden så henne?

Nej, jeg tror, man kan stikke alle disse bemærkninger skråt op. Det, det drejer sig om, er, at man skal have udryddet en gruppe mennesker, ikke fysisk – det må man ikke endnu, men det kommer måske – man skal have fjernet disse mennesker fra et meget attraktivt område, der kan bruges til noget andet.

Derfor spørger jeg de borgerlige politikere: Hvis ærinde er det, I går? Så længe I ikke kan løse landets problemer på det sociale område, på det økonomiske område, på det beskæftigelsesmæssige område osv., så længe I vælger krudt og kugler frem for almindelige menneskers velfærd, så kom ikke og sig, at Christiania – et lille område i København, hvor der bor ca. 800 mennesker – er skyld i alle ulykkerne. Det er topmålet af hykleri.

Jeg skal blot sige, at vi ikke vil medvirke til et felttog mod de svage. Vi er ikke tilfredse med Socialdemokraternes dagsordensforslag, men under de givne omstændigheder er det vel det bedst opnåelige, og derfor må vi stemme for det. Men stop hykleriet, prøv at opføre jer som voksne, anstændige mennesker – det ville være en behagelig oplevelse.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg må gøre opmærksom på, at direkte tale ikke er tilladt fra talerstolen.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det er selvfølgelig med stor interesse, jeg har hørt på de sidste to en halv times udtalelser om Christiania. Det er jo ikke første gang, der har været lejlighed til at drøfte dette emne her i Tinget, og jeg kunne forstå på fru Pia Kjærsgaard, at det heller ikke bliver sidste gang, idet der jo allerede blev bebudet nye debatter, og så kan man stille sig det spørgsmål efter debatten i dag, som jeg i øvrigt ikke skal karakterisere:

Hvor meget hjælper det så? Hjælper det de mennesker, der lever på en ikke misundelsesværdig måde i Christiania? Hjælper det alle dem, der bor i omegnen af Christiania, og som ikke synes om dette naboskab? Får vi en løsning på de spørgsmål, der trænger sig på, og som flere har erkendt?

Jeg er noget forundret over – hvis det altså skal være en bebrejdelse – bemærkningerne fra hr. Qvist Jørgensen og fru Ebba Strange i retning af passivitet. Man spørger, hvad regeringen har foretaget i 5 år vedrørende Christiania, og det kunne jo være en bebrejdelse. Svaret blev vel for så vidt givet, for der blev sagt, at der er et alternativt flertal imod, og så kan man ikke samtidig forvente, at regeringen skal gennemføre det, den vil. Men i øvrigt finder jeg ikke bebrejdelsen på sin plads. Selv om det ansvarsområde, jeg har med at gøre, ikke direkte, men kun indirekte vedrører Christiania, føler jeg i hvert fald ikke, at der har været passivitet hverken fra min egen side eller fra mit ministeriums side og navnlig ikke fra de politifolk, der må udføre et meget hårdt arbejde med politiforretninger i Christiania. Jeg ved ikke, om disse bemærkninger er en opfordring fra hr. Qvist Jørgensen og fru Ebba Strange til at intensivere denne politivirksomhed yderligere, men det vil jeg gerne have svar på, for så må jeg selvfølgelig overveje det.

Vi er jo enige om – det er fastslået ved tidligere debatter – at det selvfølgelig er politiets opgave at sørge for, at der er orden alle steder her i landet, og hvis de, der tilhører det flertal, der har fremsat en dagsorden, der vel bliver vedtaget, ikke mener, at politiet udfører sine opgaver tilstrækkelig godt og tilstrækkelig intensivt og med tilstrækkelige mandskabsstyrker, vil jeg da gerne høre det. Men hvis det ikke er det, der er opfattelsen, forstår jeg ikke disse bemærkninger om passivitet.

Antallet af anmeldte forbrydelser foregået i Christiania var i 1986 samlet 283; i 1987 og kun indtil 1. november drejer det sig om et antal på 328. Det er et meget stort antal anmeldelser for kriminalitet i et område, hvor man taler om, at der bor ca. 900 mennesker. Hvis man overførte det til alle de andre steder, der er omtalt her i dag, ville kriminaliteten her i landet være langt voldsommere.

Derfor er det en stor opgave for politiet, og jeg håber, at det såkaldte alternative flertal på-

[Justitsministeren]

skønner den vanskelige opgave, politiet udfører her.

Fru Ebba Strange sagde, at man med de dagsordensforslag, man tidligere havde fremsat, og vel også med det, man fremsætter i dag – jeg tror, det blev sagt på den måde – på en præcis måde havde angivet, hvad der skal ske. Det er muligt, jeg har overhørt noget, men jeg vil alligevel bede ordførerne for de partier, der står bag det dagsordensforslag, besvare nogle spørgsmål, jeg gerne vil stille dem, for vi har jo også en dagligdag efter denne debat. Bl.a. skal jeg vide, hvad jeg skal foretage mig, og det samme gælder politiet, men her er selvfølgelig en sammenhæng.

Det første, jeg gerne vil tage frem, har forbindelse med dagsordenens sidste punkt: »at foretage lovliggørelsen i samarbejde med Christianias beboere og med mulighed for nødvendige dispensationer«. Jeg vil stille to spørgsmål: Det ene vedrører beværtningerne. Jeg skal slet ikke komme ind på alt det, vi har hørt om med hensyn til beværtninger, og det, der knytter sig til dem i retning af, at de ikke betaler for det ene og det andet, men vi er i hvert fald i en situation, hvor der er 23 beværtninger uden bevilgninger, altså noget, der er fuldstændig særegent her i landet. Fru Connie Hedegaard sagde før, at der skal være et møde i Landsbevillingsnævnet den 8. december 1987, det er jeg også bekendt med, men jeg mener også at være bekendt med, at der ikke foreligger nogen ansøgning om dispensation. Derfor mit spørgsmål: hvis der ikke er nogen ansøgning om dispensation, eller hvis den er af en sådan art, at Landsbevillingsnævnet må afslå den, ønsker det alternative flertal så, at vi straks skal lukke disse beværtninger? For der er jo altså ikke sket nogen lovliggørelse. Der er ingen dispensation, og nu synes jeg ærlig talt, vi alle må have krav på at vide, om det er det, der er meningen med det dagsordensforslag, man nu vil have vedtaget.

Det andet spørgsmål vedrører samme punkt, nemlig de ulovlige bygninger. Der kan vel næppe være tale om at søge dispensationer til bygninger, der har karakter af parcelhus eller mere, og som jeg også forstår man handler med derude, men ulovligt er det jo i hvert fald efter forskellige bestemmelser. Ønsker hr. Qvist Jørgensen og fru Ebba Strange, at man omgående foretager nedrivning af disse bygninger ved magtanvendelse, eller hvilken fremgangsmåde skal anvendes?

Det tredje spørgsmål, jeg vil stille, vedrører det, jeg før kaldte et dårligt nabofællesskab, karakteriseret ved visse begivenheder den sidste tid: den bus, der passerer Christiania, og som for en tid holdt op med at køre, B & W-arbejderne, der protesterer imod at skulle passere denne deres nabo, og flere udtalelser fra Christianshavns befolkning. Har det alternative flertal nogle ideer om, hvordan man skal forbedre forholdene af hensyn til Christianshavns befolkning?

I den dagsorden, som regeringspartierne har foreslået, taler man jo om visse indsnævring af Christiania i yderzonerne. Hvad mener man om den idé? Ville det ikke give nogle bedre forhold for Christianias omgivelser, og fortjener Christianshavns befolkning ikke at få sådanne forbedrede forhold?

Det fjerde punkt vedrører kriminalitetsbekæmpelsen. Der er jo sagt mange ord om kriminaliteten – mange karakteristiske udtalelser er fremsat her i dag. Jeg synes, at den mest karakteristiske udtalelse er fremsat af formanden for Socialdemokratiet i hovedstaden, Povl Øland, der i dag til Jyllands-Posten siger, at Christiania i dag er forsumpet i kriminalitet og vold. På baggrund af hans udtalelse interesserer det mig selvfølgelig navnlig, hvad Socialdemokratiets formand vil sige om, hvad vi skal gøre ved dette. Er det flere aktioner, vi skal have? Der er mange. Jeg mener, at politiet har en aktion på Christiania i dette øjeblik. Det er altså deres måde at være passive på, som det blev kaldt, og det synes jeg altså ikke man kan kalde det.

Jeg synes i hvert fald, det ville være af betydning, hvis alle de partier, der tilhører dette alternative flertal, kom med en udtalelse i dag om, at man står bag politiet, når de gennemfører deres aktioner. Det er jo ikke noget voldsomt at bede om, så det synes jeg i hvert fald man kunne gøre.

Og så endelig det sidste spørgsmål, det, der vedrører lovgivning.

Jeg forstår, at de partier, der står bag dagsordensforslaget og henviser til tidligere beslutningsforslag, ikke er enige på dette punkt. Hr. Qvist Jørgensen og fru Ebba Strange var afvisende over for en lovgivning, mens jeg forstod, at fru Anna-Lise Frølich – jeg tror, det blev sagt – var positivt indstillet over for en lovgivning og positivt ville behandle et lovforslag, hvis det kom.

[Justitsministeren]

Jeg tror, der er interesse, stor interesse, både hos forsvarsministeren og hos mig for af hensyn til vort videre arbejde med Christiania-problemet, som ingen af os jo slipper for, at få at vide, om vi ikke her i Folketinget ville få et arbejde af en anden karakter end det, vi hidtil har haft, hvis der forelå et konkret lovforslag, som vi så kunne bedømme på normal måde.

Forsvarsministeren (Collet):

Indledningsvis vil jeg knytte et par bemærkninger til hr. Qvist Jørgensens synspunkter vedrørende regeringens effektivering af folketingsbeslutningen af 15. maj 1986, altså den, som danner – hvad skal vi sige – det forvaltningsmæssige udgangspunkt for Christianias fremtid, og her må jeg sige, at jeg bestemt ikke er enig med hr. Qvist Jørgensen, når han siger, at regeringen ikke har forsøgt at leve op til de beslutninger, som er truffet i henhold til den her nævnte folketingsbeslutning.

Folketingsbeslutningen indeholder fem elementer, hvoraf det første vedrører bygningsforbedringer. Her gav jeg i slutningen af oktober måned tilsagn om, at der kunne anvendes knap 5 mio. kr. til vedligeholdelse af Forsvarsministeriets bygninger derude, og jeg har mærket mig, at styringsgruppen modigt – og mod skal det til – har forsøgt at løse bygningsproblemerne i Christiania ved hjælp af denne bevilling. Men det er jo ikke let, når der kommer så mange forskellige tilkendegivelser derudefra på dette område. Nogle af beboerne kræver at få pengene, andre beboere siger, at de ikke vil have dem, og andre beboere igen siger, at de er kommet for sent; endelig er der også nogle, der mener, at når disse bygningsforbedringer skal udføres, skal bygningshåndværkernes politiske holdninger underkastes en nærmere analyse og kontrol. Jeg håber ikke, det kommer styringsgruppen til skade; den har ikke let ved at få udført de beslutninger, som den ønsker at gennemføre derude.

Det andet punkt i folketingsbeslutningen drejer sig om udarbejdelse af et landsplandirektiv. Et sådant har Miljøministeriet faktisk udarbejdet, men jeg betragter det nok i realiteten, i hvert fald konsekvenserne af det, som en art symbolsk øvelse på baggrund af de tilkendegivelser, som man er fremkommet med her i dag.

Under alle omstændigheder må vi afvente den endelige høring af styringsgruppens rapport og så prøve på baggrund af den at se, om vi kan komme frem til et eller andet holdbart på dette område.

Så er der den tredje beslutning, og den går ud på en bredere indsats vedrørende støtte til aktiviteter for svage grupper i Christiania; det drejer sig altså om de sociale forhold derude, og da ved vi jo alle sammen, at de ikke hører hjemme under staten, men under Københavns Kommune, som forsøger at gøre en stor indsats derude for at hjælpe, så godt de nu kan.

Så er der det fjerde punkt: etablering af en aftale med Christianias beboere om huslejebetaling og om dækning af de faktiske udgifter. Det har der jo været meget debat om i de sidste 2-3 uger, og vi ved alle sammen, at staten har haft meget store udgifter derude, men at der ingen vilje har været til fuldt ud at dække de omkostninger, staten har haft.

Med hensyn til femte punkt: lovliggørelse af værtshusforholdene på Christiania, har jeg henvist til mit første indlæg, hvori jeg gør opmærksom på, at vi simpelt hen har gjort alt, hvad der overhovedet er muligt; men værtshusholderne bryder de aftaler, de indgår med os, og det er utilfredsstillende.

Der er én ting, jeg har noteret mig med stor interesse. Jeg har noteret mig, hvorledes beboerne i Christiania betragter det alternative flertal, som holder hånden over dem: de er ligeglade med dem.

Hvad har det alternative flertal her i Folketinget besluttet om Christianias fremtid? Det har besluttet fire ting: lovliggørelse. Det er beboerne ligeglade med. Det alternative flertal har besluttet, at man skal respektere fredningsforholdene. Det er man også ligeglad med. Man har besluttet, at man ikke vil have byggeri af permanent karakter på de fredede områder. Det er man også ligeglad med. Og man har til sidst sagt, at der skal indføres lovlige forhold på værtshusområdet, men også det er man ligeglad med.

Jeg må nok sige, at det på denne baggrund kan konstateres, at der ingen vilje er hos beboerne til at imødekomme de ønsker, der er fra det flertal, som faktisk beskytter beboerne, og så synes jeg, det er meget ejendommeligt her i dag at konstatere, at i den dagsorden, som er foreslået af det alternative flertal, vender man

[Forsvarsministeren]

faktisk blot den anden kind til. Man foreslår ingen supplerende foranstaltninger, som kunne motivere beboerne derude til at være lidt mere lydhøre over for det alternative flertals synspunkter. Jeg synes, det er ejendommeligt.

Fru Ebba Strange stillede mig to spørgsmål, hvoraf justitsministeren har svaret på det ene. Spørgsmålet til mig lød: Hvad er regeringens stilling til styringsgruppens rapport eller notat? Og så blev jeg virkelig ked af at høre, at fru Ebba Strange automatisk gik ud fra, at jeg ikke havde læst styringsgruppens notat. Det var en automatisk antagelse fra fru Ebba Stranges side. Hvordan hun kan vide det, det begriber jeg ikke. Jeg har læst forslaget med interesse flere gange, kan jeg sige, og det tror jeg ikke undrer nogen.

Med hensyn til vores helt konkrete stilling til styringsgruppens notat kan jeg sige, at vi modtog, ikke i juni, men den 17. juli, dette notat, som vi ekspres den 23. juli sendte ud til høring i de berørte ministerier og i Københavns Kommune med det formål at få en tilkendegivelse herfra om den. Styringsgruppens rapport plus høringssvarene, som vi forventer inden jul, skal så danne udgangspunkt for en handlingsplan, som kan bruges til en endelig stillingtagen.

Annette Just (FP):

Dette var egentlig talt en meget trist historie. Her står vi i den lovgivende forsamling, og det, jeg har fået ud af det, er, at fra nu af skal der, når der vedtages en lov, ikke stå: »Denne lov gælder ikke for Færøerne og Grønland«. Der skal stå: »Denne lov gælder ikke for Færøerne, Grønland og Christiania«. Det er rent faktisk det, et flertal prøver at gennemføre. Det kan I ikke være bekendt over for den øvrige danske befolkning. I fejler problemerne ind under gulvtæppet, ingen ønsker at se, hvad der i virkeligheden sker. Jeg synes ellers, der har været argumenter og eksempler nok. Men man kan frygte, at politikernes glæde over at høre sig selv tale er større end deres lyst til at handle. Det er utilstedeligt.

Fremskridtspartiet går ind for det enkelte menneskes frihed, og det vil vi blive ved med. Men vi har altid sagt: Man skal holde sig inden for lovens rammer, og man må ikke genere andre. I Christianias tilfælde holder man sig ikke inden for lovens rammer, og man generer i særdeleshed andre. Man generer faktisk den

største del af København, som er blevet lovet et rekreativt område, men det er bare blevet udsat og udsat og udsat, og måske ender det med, hvis dette flertal bliver ved med at bestå, at den aldrig nogen sinde får noget som helst.

Det er uforsvarligt af Folketinget at lade 70 tdr. land i det mest attraktive område, nemlig i centrum af København, ligge som en fristad, som et lysende eksempel over for resten af verden på, at vi i lille Danmark end ikke kan klare så lille et problem. Det er intet under, at Fremskridtspartiet bliver ved med at tage denne debat op, at vi siger: Det nytter ikke noget med pæne, fine ideer om, at man måske kan lave det ene og det andet, og at man måske ad åre kan få afviklet en smule og få en lille smule frigjort. Nej, det skal være her og nu, og det skal lovliggøres på den måde, at besætterne i Christiania fjernes.

Qvist Jørgensen (S):

Jeg skal i dette for mig afsluttende 5-minutters-indlæg prøve at undgå at gentage de ting, som klart blev sagt i min første tale, og som man sagtens kan finde dér.

Jeg vil herefter sige til især forsvarsministeren, at det er min opfattelse, at han helt og fuldstændig har misforstået én ting i hvert fald, og det er, at efter min opfattelse skal hverken de tre partier, der nu har fremsat en dagsorden, eller noget som helst andet parti i denne sal spekulere på, om den stilling, de tager, er populær det ene eller det andet sted. Vi skal træffe vores afgørelse og tage vores stilling ud fra, hvad vi måtte mene er rigtigt. Jeg vil derfor meget have mig frabedt, at andre hygger sig med at finde ud af, om det, vi har foretaget os, er populært eller ikke populært.

Må jeg så om de fem punkter, som jo er ret nøje gennemgået af indtil flere af ordførerne, sige, at man skal ikke blive alt for skarp i sit tonefald. Der er dog nogle klare tendenser hos christianitterne til, at man betaler en stadig større del af sin husleje. Vi har haft et samråd om det for ikke så forfærdelig lang tid siden, og da mener jeg, det blev oplyst, at det nu i hvert fald havde passeret de 50 pct. af det, man skulle betale. Jeg er meget enig med forsvarsministeren i, at man måske kunne finde en anden måde at få disse penge kradset ind på. Enhver af os ville komme i vanskeligheder, hvis alle vores udgifter skulle betales én gang om året og kun én gang – jeg personlig ville i hvert fald.

[Qvist Jørgensen]

Jeg synes, det er lidt mærkeligt – for at vende mig til noget, som begge ministre har været inde på – at man kan spørge, hvorfor vi er utilfredse med passiviteten. Ganske kort: Vi taler om 15. maj 1986, hvor der bliver vedtaget et beslutningsforslag, så taler vi om perioden frem til juni, og så taler vi om perioden fra juni, hvor styringsgruppen har afleveret sine indstillinger, uden at der er sket noget. Det er det, der er det problematiske.

Jeg har noteret mig, at ministeren – vist i øvrigt hårdt presset – i oktober godt kunne finde ud af noget med de 5 mio. kr. Jeg har stor respekt for de christianitter og dem fra styringsgruppen, der siger: Er det forsvarligt at lave sådan en hovsaløsning i sidste øjeblik, bare fordi pengene pludselig er til rådighed? Skal vi ikke sørge for, at disse penge bliver brugt på den mest hensigtsmæssige måde og efter den mest gennemtænkte plan? Det mener jeg er rigtigt, og det er derfor, vi gennem dagsordenen pålægger ministeren at sørge for at tage skridt til, at de penge, der ikke bliver brugt – man fristes til at sige brændt af – bliver overført til næste år, således at de kan bruges på en ordentlig måde, og således at man ikke kan beskyldte christianitterne og gruppen for bare at brænde penge af. Sådan kunne man blive ved hele vejen igenem.

Jeg vil slutte med at sige, at jeg stadig væk anser det for parlamentarisk forkert eller i hvert fald mærkværdigt, hvis man oven på den beslutning, som blev vedtaget i 1986, og dagsordensvedtagelsen i dag fra et mindretal føler sig forpligtet til at komme med et lovforslag.

Jeg synes så i øvrigt, at jeg endnu en gang vil tage afstand fra at skulle melde ud om, hvordan jeg vil forholde mig til de enkelte dele i et lovforslag, jeg ikke har set. Der har indimellem – måske mest uden for salen – været forventninger om, at vi skulle mene noget om, hvad jurister har udtalt. Vi har ikke set papiret. Der har været forventninger om, at vi skulle mene noget om, hvilke arealer det drejede sig om. Man får de mest mærkværdige signaler. Jeg skal her ved meddele, at jeg nok skal komme med en melding, når jeg har set en indstilling og et stykke papir, hvoraf man kan læse, hvad det egentlig er, man vil.

Men jeg tror, det er vigtigt, at vi får understreget, så tit som det overhovedet er muligt, at vi skal have bevaret den dialog, der i øjeblikket

består mellem styringsgruppen og christianitterne. Det er det, der er alfa og omega i den aktuelle sag og ikke en konservativ regerings lovforslag på området.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg synes faktisk, at hr. Qvist Jørgensen skylder Folketinget et fornuftigt svar på de spørgsmål, der blev stillet. Nu skal jeg ikke tage ordet fra justitsministeren, men der blev faktisk stillet en række spørgsmål heroppe om, hvordan hr. Qvist Jørgensen ville stille sig til de forskellige ulovligheder vedrørende værtshuse, bygninger osv. Jeg har en fornemmelse af, at det er hr. Qvist Jørgensen, der har stået fadder til dette dagsordensforslag, der, som tingene ser ud, bliver vedtaget, og så synes jeg faktisk, man må komme med en fornuftig forklaring i stedet for at forsøge at affærdige de problemer, der foreligger.

(Kort bemærkning).

Qvist Jørgensen (S):

Jeg vil sige tak, fordi fru Pia Kjærsgaard gav mig en mulighed for at få forlænget min taletid med to minutter. Det sætter jeg pris på, for jeg blev ikke færdig før.

Der var mange spørgsmål fra justitsministeren, men jeg startede jo med at sige, at de svar, som jeg har givet én gang i min ordførertale, kan man læse dér, så dem kan der ikke være megen tvivl om. Men der var et spørgsmål fra justitsministeren, som jeg synes der skal svares på, idet justitsministeren antydede, at jeg skulle have en særlig opfattelse af politiets arbejdsmetoder.

Jeg vil gerne sige, at for mig at se er der kun anledning til, at politiet foretager det, som de finder de skal efter deres egne forordninger, deres egne regler. Jeg ville ikke drømme om som folketingsmedlem at begynde at blande mig i politiets aktivitet, overhovedet ikke, og jeg har ikke udtalt mig om den. Jeg vil meget gerne understrege, at der ikke kan findes belæg for nogen som helst form for insinuationer den vej rundt.

Jeg er selvfølgelig godt klar over, at der kan være nogle i Retsudvalget, som har særlige relationer til en justitsminister, men jeg har ikke – det vil jeg gerne understrege, og jeg så meget

[Qvist Jørgensen]

gerne, at justitsministeren gik herop og bekræftede det – på nogen måde antydet noget som helst om politiets aktivitetsniveau eller mine forventninger til samme.

Jeg mener heller ikke, at jeg har sagt noget om magtanvendelse, men nu blev spørgsmålet jo udvidet til, hvad min opfattelse af magtanvendelse i en rydningssituation er; det var i hvert fald det, jeg forstod at justitsministeren spurgte mig om, og dertil må jeg sige helt klart og utvetydigt, hvad jeg også sagde i min indledning, at det er udansk, og det er farligt overhovedet at begynde i det spor.

Vi kan se, hvad der sker i Hamburg i disse timer. Vi kan se, hvad der skete i Frankfurt i sidste uge. Det er ikke det, man på nogen måde skal tilstræbe, og der er heldigvis et flertal i dette Folketing, der har den opfattelse.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Jeg har forstået tidligere, at hr. Qvist Jørgensen ikke mener, vi skal gå ud og rydde Christiania nu, og på nuværende tidspunkt mener hr. Qvist Jørgensen heller ikke, at vi skal gøre det om to år. Det er slet ikke det, det drejer sig om. Det, det drejer sig om, er at få svar på de spørgsmål, der drejer sig om forholdene nu.

Vi ved jo, at beværetninger er årnestedet for megen kriminalitet i Christiania. Forleden dag var politiet i en af dem, og da kastede andre tåregas ind ad vinduet og angreb dermed politiet.

Det, jeg spørger om, er: Hvis der ikke foreligger en ansøgning om dispensation eller der ikke gives en dispensation, er hr. Qvist Jørgensen så af den opfattelse, at de værtshuse, dette vedrører, må lukkes?

Det andet vedrørte de ulovlige bygninger. Mener hr. Qvist Jørgensen, at de skal fjernes nu?

De øvrige spørgsmål lader jeg så ligge, blot disse to små spørgsmål vil jeg gerne have besvaret.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Det vil jeg faktisk også gerne.

Hr. Qvist Jørgensen henviser nu til bl.a. Hamburg. Tror han virkelig, der er en levende mors sjæl, der vil løfte en finger, hvis konfrontationen virkelig skulle komme mellem Christiania og det øvrige samfund?

Jeg er tilbøjelig til at sige: Har man nogen sinde hørt en loppe gø? Jeg synes, det er helt utroligt, at hr. Qvist Jørgensen kan stå heroppe og tale om politiets opgaver. Det er jo en fuldstændig urimelig situation, at vi har et politi, som kun kan tage sig af politisager bestemte steder, og jeg vil godt her understrege, at jeg udmærket godt forstår politiet. Det er politikernes ansvar, at forholdene er, som de er i øjeblikket. Danskernes retsbevidsthed krænkes groft ved, at vi har et politi, som ikke kan varetage sine opgaver i et bestemt område i København.

(Kort bemærkning).

Qvist Jørgensen (S):

Først til fru Pia Kjærsgaard. Hvis der kun var ét menneske i dette samfund, som syntes, det ville være forkert at rydde Christiania, ville jeg høre meget efter dette ene menneske. Det populistiske synspunkt, som fru Pia Kjærsgaard giver udtryk for, kan jeg og det danske samfund ikke bruge, det kan vi ikke være tjent med.

Med hensyn til de to spørgsmål fra justitsministeren. Det, jeg ønsker på de to punkter og på de andre punkter, er, at man fra retringens side ganske nøje overvejer, hvad det er, der står i styringsgruppens rapport, som regeringen har fået i hænde i juni måned, og som den, bortset fra de 5 mio. kr. her i sidste øjeblik, ikke har forholdt sig til. I denne rapport er der nogle klare indstillinger om, hvordan man skal klare huslejesituationen, hvordan man skal klare værtshussituationen, og hvordan man skal klare en række af de andre områder, der er listet op. Svaret er derfor simpelt hen: Lad os fra regeringens side få en forholden sig til den rapport, som er lavet af styringsgruppen. Jeg minder om, at det er Folketingets flertal, der har besluttet, at denne styringsgruppe skulle nedsættes. Det er stadig væk en uantagelig behandling ikke kun af styringsgruppen, men også og især af Folketingets flertal, at der ikke er sket noget på området, stadig væk bortset fra de 5 mio. kr. her sidst i oktober.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Der står i det dagsordensforslag, hr. Qvist Jørgensen og andre fremsatte her sidst: »– at foretage lovliggørelsen i samarbejde med Christianias beboere og med mulighed for nødvendige dispensationer som bl.a. beskrevet i »Den

[Justitsministeren]

særlige styringsgruppens notat af juni 1987««. Jamen der skal da foreligge en ansøgning; det kan da ikke være mig, der skal ansøge på christianitternes vegne. Hvis ikke de søger, er det, jeg spørger: Skal vi så ud at lukke beværtningerne, eller skal vi ikke? Hvis de får begrundet afslag på deres ansøgning, skal vi så ud at lukke beværtningerne, eller skal vi ikke? Hvis ikke hr. Qvist Jørgensen kan sige ja til, at man så må lukke dem, forstår jeg ikke et ord af det, man foreslår om lovliggørelse.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Det er jo sådan, at det er os herinde i Folketinget, som har den lovgivende magt, men det er regeringen, der har den udøvende magt. Vi har vedtaget en parlamentarisk henstilling til regeringen helt tilbage i maj 1982. Vedtagelsen blev bekræftet i 1986 og bekræftet igen i dag med en henstilling til regeringen om at følge de anvisninger, som Folketingets flertal giver. Og så kan regeringen ikke give oppositionen, det alternative flertal, ansvaret for noget, som regeringen i realiteten har ansvaret for, på grund af sin forsømmelighed.

Ebba Strange (SF):

Jeg skal først svare justitsministeren, at når jeg har talt om, at jeg synes, det er gået for langsomt, og at der har været passivitet fra regeringens side, er det udtrykkeligt opfyldelsen af folketingsbeslutningen, jeg har tænkt på, og bestemt ikke politiet. Jeg synes, politiet har været tilstrækkelig aktivt i Christiania, så det er slet ikke det, jeg har haft i tankerne.

Nej, det er regeringen, og jeg kan da godt forstå, at det er svært at være en mindretalsregering, der skal administrere en beslutning, som et flertal i Folketinget har truffet, men sådan er de parlamentariske vilkår i dette samfund. Det må regeringen så leve med, fordi den gerne vil være regering, og så må vi andre blive ved og blive ved og blive ved med at sige: I er forpligtede til at opfylde de beslutninger, vi træffer, for det er regeringen, der har administrationsansvaret, det er ikke Folketingets flertal. Vi har intet apparat, vi har ingen embedsmænd, vi har ingenting. Vi har en lovgivningsmæssig myndighed, og den bruger vi, og så går vi ud fra, at regeringen administrerer efter de beslutninger, der bliver truffet. Hvis den ikke gør det, kritise-

rer vi den for det og prøver at få den til det på anden vis. Det er det, vi har prøvet i dag ved ikke kun at henvise til Folketingets beslutning af 15. maj 1986. Vi kunne for så vidt bare have sagt: Den bekræfter vi, værsgo at gå videre! Når vi er gået videre, er det selvfølgelig, fordi der heri ligger en kritik af, at regeringen efter vores mening har handlet for langsomt.

Forsvarsministeren var selv inde på, at han syntes, styringsgruppen havde en svær opgave. Det synes jeg også, og derfor mener jeg, at vi, uanset hvordan vi i øvrigt har det med Christiania, bør bakke den op, for ellers risikerer vi, at den ikke vil sidde længere; det kunne man da forestille sig. Derfor vil jeg gerne spørge: Er det regeringens hensigt at være lige så langsom, når det gælder opfyldelsen af den dagsorden, et flertal efter al sandsynlighed vil vedtage i dag, som den har været med hensyn til opfyldelse af folketingsbeslutningen fra 15. maj 1986?

Det drejer sig om at give den særlige styringsgruppe et mandat til at gå i gang med at løse de opgaver, der er peget på, og som den på udmærket vis i sit notat på side 10 og 11 har beskrevet. Det er en række af de opgaver, som står nævnt i beslutningen fra maj 1986, og det er en række af de opgaver, som regeringspartierne i dag har kritiseret at der ikke er blevet gjort noget ved derude. Dem er den parat til at gå i gang med, hvis den får økonomisk mulighed for og mandat til det, herunder etablering af samarbejdsrelationer mellem Christiania og politiet, herunder også ansøgning om en toårig dispensation fra de almindelige beværterbevillingsregler.

Det andet er – og det er jeg meget spændt på at få svar på, enten i dag eller senere – om regeringen vil tilvejebringe lovhjæmmelen til det særlige bloktilskud. Det er jo stadig væk regeringen, der har administrationsapparatet, og vi ved, at man i Socialministeriet har sagt, at der ikke er hjemmel i bistandsloven til at give de 2,5 mio. kr. Derfor beder vi om hjemmel til at give Christiania det særlige bloktilskud.

Endelig det med dispensationer, som er nødvendige, hvis den proces skal sættes i gang derude, som skal føre til et positivt resultat. Det er selvfølgelig, det har jeg nævnt, prøvebevillingerne til værtshusene. Jeg vil formode, at der kommer til at foreligge dispensationer, for jeg ved, at det er noget af det, styringsgruppen er gået i gang med at arbejde med.

[Ebba Strange]

Jeg tænker også på bygningsstandsættelser. Der var i Møller & Grønborg-rapporten nævnt forskellige måder, hvorpå man kunne foretage lovliggørelse af bygninger, mere eller mindre perfekt, for større eller mindre midler. Jeg mener, at det er et af de områder, hvor der kan gives dispensation og bliver givet det andre steder i landet, og så kan det naturligvis også gives dér.

Og så tænker jeg på de arbejdsværksteder, butikker og sådan noget, der er derude. Jeg mener, at der skal laves en særlig momsordning for Christiania i en overgangsperiode, sådan at man vænner sig til at betale moms.

Så kan jeg ikke sige mere, for den røde lampe lyser, men jeg ville gerne have, at forsvarsministeren kunne sige noget om, i hvor høj grad han nu vil gå hjem og arbejde efter den dagsorden, der efter al sandsynlighed bliver vedtaget.

Forsvarsministeren (Collet):

Da debatten nu så småt er ved at gå på hæld, vil jeg gerne komme med en tilkendegivelse.

Regeringen beder om det alternative flertals opbakning til at gennemføre de beslutninger, som det alternative flertal selv har truffet. Justitsministeren har to gange efterlyst konkrete svar på konkrete spørgsmål. Dem får vi ikke. Når regeringen beder om det alternative flertals opbakning til at gennemføre de beslutninger, som det alternative flertal selv har truffet, ja, så stikker det alternative flertal halen mellem benene. Det må vi her konstatere.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Fru Ebba Strange sagde, at det undertiden kunne være vanskeligt for mindretalsregeringen at administrere noget, som andre vedtager. Ja, det er det, men det er jo opgaven.

Men det, man i hvert fald kan forvente, når flertallet kommer med et pålæg til regeringen, er, at vi så får at vide, hvad det drejer sig om, og får nøjagtige svar. Jeg synes ikke, at man, som hr. Tastesen gør det, svarer ved at gå tilbage i tiden. Derfor må jeg nøjes med en konstatering.

Når man anvender udtrykket »lovliggørelse med mulighed for dispensationer«, må jeg udlægge det således, at hvis der af de grunde, jeg nævnte, ikke kommer sådanne dispensationer med hensyn til beværtninger, er vi berettigede til straks at lukke de pågældende beværtninger og har forslagsstillernes tilslutning til det, og vi

er berettigede til at fjerne ulovlige bygninger med det samme, og det har vi også flertallets tilslutning til.

I øvrigt vil jeg gerne sige tak for fru Ebba Stranges bemærkninger om politiet. Fru Ebba Strange sagde, at politiet har været tilstrækkelig aktiv. Det forstår jeg som en venlig bemærkning i retning af, at fru Ebba Strange står bag politiet, når det foretager aktioner i Christiania. Det vil politiet sætte stor pris på at høre.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Så må jeg hellere skynde mig at korrigere. Jeg skal jo ikke tages til indtægt for noget, jeg ikke har sagt.

Jeg sagde, at når jeg talte om passivitet og langsomhed, gjaldt det ikke politiet. Jeg synes, politiet har foretaget nogle aktioner i Christiania, som er kritisable. Jeg ønsker, at politiet skal kunne arbejde i Christiania som andre steder, men så ønsker jeg også, at beboerne i Christiania er omgivet af den samme retsbeskyttelse som borgerne andre steder i landet. Sådan skulle det forstås.

Nej, jeg mener ikke, at ministeren er berettiget til at lukke værtshuse ifølge den dagsorden, der er foreslået her. Ifølge den dagsorden skal lovliggørelsen foretages i samarbejde med Christianias beboere, bl.a. som beskrevet i den særlige styringsgruppes notat.

Den særlige styringsgruppe skal have mandat samt økonomiske muligheder. Og hvis det er sådan, at den særlige styringsgruppe ikke får mandat og økonomiske muligheder førend i januar – sådan måtte jeg forstå forsvarsministerens svar, fordi notatet først skulle til høring forskellige steder – så skulle man have det tilbage i regeringen, og så skulle man drøfte det.

Så længe vi ikke har fået afklaret forholdet mellem regeringen og den særlige styringsgruppe, er usikkerheden om, hvad der skal ske derude, stor, og så længe mener jeg at regeringen skal tage det stille og roligt med hensyn til at lukke værtshuse eller lukke andre ting derude.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Fru Ebba Strange siger, at politiet har gennemført aktioner på Christiania, der er kritisable. Jeg vil gerne bede fru Ebba Strange fortælle, hvilke aktioner det drejer sig om. Jeg synes ikke, det er rimeligt at komme med et angreb af den art på politiet uden at oplyse, hvad det er.

[Justitsministeren]

Jeg har ikke sagt, at det skal være dagen efter den 8. december, man lukker værtshusene. Men jeg går da ud fra, at fru Ebba Strange, og det gælder også hr. Qvist Jørgensen, mener, at vi skal overholde landets love, og hvis et værtshus andre steder ikke har bevilling, end ikke har ansøgt om bevilling, så lukker vi værtshuset. Jeg har forstået, at vi skal følge lovene. Alt-så kan vi også gøre det på Christiania.

Sønderby (V):

Ordet »lovliggørelse« har figureret meget i denne debat. Foreløbig har vi ikke fået et svar på, hvad det alternative flertal mener med lovliggørelse, og det får vi nok heller ikke her. Selv om hr. Qvist Jørgensen i sine indledende bemærkninger snakkede om dialog, og selv om hr. Qvist Jørgensen i dagsordenen opfordrer christianitterne til at gå ind i en dialog, vil hr. Qvist Jørgensen og fru Ebba Strange altså ikke gå ind i en dialog og fortælle, hvad de forstår ved »lovliggørelse«. Det kan vi så beklage.

Nu har vi fået svar, idet den radikale ordfører i sit første indlæg sagde, at man var villig til at kigge på et lovforslag. Hr. Qvist Jørgensen vil heller ikke svare på, om han overhovedet vil kigge på det. Regeringen kan jo fremsætte et lovforslag, uanset om dagsordenen bliver vedtaget eller ej, for man kan have nogle planer om, hvordan man vil fremsætte det, og så håber jeg, at både SF og Socialdemokratiet vil gå ind i en dialog til den tid.

Jeg håber også, at Københavns Kommune vil gøre det. Jeg er sikker på, at man på baggrund af udvalgsarbejdet vil tage det med. Der skulle vel være muligheder for, at det bliver den sidste debat om Christiania, når det lovforslag fremsættes.

Hr. Qvist Jørgensen bruger gang på gang ordet »udansk«. Det forstår jeg ikke rigtig. Det vil altså sige, at christianitterne, når vi snakker om ulovligheder, skal have lov til at køre restaurationer videre uden at søge om bevilling; de behøver ikke engang at søge om dispensation. Det forstår jeg heller ikke rigtig.

Fru Ebba Strange var inde på de samme punkter. Jeg vil spørge, hvordan man, når lovforslaget fremsættes, vil stille sig. Det kan være et sammendrag af det, vi har drøftet her i dag, og det, der kommer frem.

Jeg vil sige til ordføreren for forespørgerne, fru Annette Just, at jeg ikke er enig i alle de ting.

I begrundelsen for forespørgslen nævner fru Annette Just, at man skal sikre dette rekreative område. Det er 60 tdr. land, hvor der bor 1.000 mennesker. Jeg tror nok, at debatten her i dag har gjort klart, at det område er for stort til så få. Derfor kan København, hvis byen selv vil, få mulighed for at nyde noget af den skønne natur og de ting, der er derude, på lovlig grund.

Så kan man spørge, om fru Annette Just, når lovforslaget eventuelt bliver fremsat, vil gå ind i en dialog om dette forslag, eller man vil afvise det. Jeg ved, at man har fremsat et dagsordensforslag, som siger, at det skal gå hurtigt, men efter den meddelelse, vi har fået fra justitsministeren, kan det altså ikke lade sig gøre. Jeg håber, at Fremskridtspartiet vil gå ind i en dialog om at få løst de problemer, så der ikke bliver det, som hr. Jørgen Tved har brugt det meste af debatten til, nemlig en slåen mønt af denne debat.

Jeg tror, at debatten har været gavnlig på den måde, at vi har fået lukket op for nogle ting, og at vi så senere, når lovforslaget foreligger, kan få en løsning på det, vi alle sammen ønsker at få en løsning på.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Jeg skal ikke fra denne talerstol overhovedet udstede tilladelser til ministeren til at lukke værtshuse. Det er ikke min opgave, det er ikke min beføjelse. Det, der er min opgave her, er at bede regeringen om at udføre de beslutninger, Folketinget træffer.

En af de vigtigste beslutninger, Folketinget træffer i dag, er, at regeringen skal tage den særlige styringsgruppe alvorligt, give den et mandat, give den nogle økonomiske muligheder, så den kan gå i samarbejde med christianitterne. Så finder man også en løsning for værtshusene. Det er jeg helt sikker på.

Politiet adfærd i Christiania er jo noget, vi har haft lejlighed til at diskutere tidligere. Jeg kan nævne én ting, som jeg har lyst til at kritisere i dag, for at ministeren ikke skal sige, at jeg ikke svarer.

For ganske kort tid siden var politiet ude at gennemfotografere bygningerne i Christiania. Efter de referater, jeg har fået, og det, jeg har kunnet læse i aviserne, blev politiet spurgt, hvorfor det gjorde det, hvorpå svaret var: Jo, fordi det er godt at have, når vi skal ud at rydde

[Ebba Strange]

jer. Det synes jeg er kritisabelt. Jeg synes ikke, det er rimeligt af politiet at svare på den måde.

(Kort bemærkning).

Qvist Jørgensen (S):

Jeg har faktisk besvaret det spørgsmål, hr. Sønderby rejste igen: Hvad vi siger til et lovfor-slag? Det kan ikke være rigtigt, at man skal bruge sin taletid på gang på gang på gang at besvare spørgsmål, der er givet et rent svar på.

Men så for sidste gang – for hr. Sønderbys skyld: Vi har den opfattelse, at der er et parlamentarisk flertal, der ved to på hinanden følgende datoer har markeret sin stillingtagen til dette spørgsmål. Derfor anser vi det for parlamentarisk forkert, hvis regeringen kommer med et lovforslag, der ikke er i overensstemmelse med det flertal, som tegner sig omkring det forslag, vi har nu, og tegner sig i overensstemmelse med beslutningen af 15. maj 1986.

Men hvis regeringen kommer med et lovforslag, så er det givet, at vi vil gå ind i arbejdet. Selvfølgelig vil vi det, hr. Sønderby, men jeg kan forsikre hr. Sønderby om, at det ikke er en førstebehandling, der finder sted i dag – hvis medlemmet skulle have den opfattelse.

Jeg synes, det er for dårligt, at hr. Sønderby – ministeren har også gjort det – gang på gang stiller spørgsmål, der er svar på i den mappe her, som bør være ethvert folketingsmedlem bekendt.

Jeg har svaret på det med værtshusene. Jeg har svaret på det med bygningerne. Jeg har svaret på det med moms. Jeg har svaret hele vejen rundt. Det kan ikke være meningen, at jeg skal bruge min taletid på, og at Folketinget skal bruge sin tid på, at jeg skal stå og være støttepædagog for hr. Sønderby.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Det er rigtigt, at hr. Sønderby stiller nogle spørgsmål, som i realiteten er besvaret, og det var sådan set det, jeg ville gøre indsigelse imod. På den anden side vil jeg gerne gøre opmærksom på, at hr. Sønderby ikke svarer fyldestgørende på de spørgsmål, andre stiller ham.

Jeg stillede konkret det spørgsmål, om han havde nogen statistisk beregning over, hvor mange børn der ikke gik til deres skoleundervisning på Christianshavn, hvilket han jo på-

stod at de ikke gjorde. Jeg er selvfølgelig interesseret i at vide helt nøjagtigt, hvor mange børn det drejer sig om, og om Københavns Kommunes skoleborgmester har afskediget eller flyttet en del af det lærerpersonale, som er i overskud. Der er mange politiske konsekvenser af en sådan udlægning.

Samtidig sagde hr. Sønderby, at det var snylterne, der søgte til Christiania. Snylterne, hvad er det for nogle? I almindeligt dansk omdømme er snyltere nogle, der går med nålestribet tøj, og som spiller på børsen. Er det sådan, jeg skal forstå det: at det er børsspekulanter, der opholder sig på Christiania? Så kan jeg faktisk godt give hr. Sønderby ret i hans påstand.

Anna-Lise Frølich (RV):

Det, jeg sagde i første omgang om et nyt lovforslag, var, at Det Radikale Venstre selvfølgelig altid vil være åbent over for, om der er nogle konstruktive muligheder i et sådant lovforslag.

Men jeg tror også, jeg sagde, at det helt væsentlige er i dag at sende nogle signaler til den styringsgruppe om, at man står bag den, og at man giver den frie hænder til at lovliggøre nogle af de ting, der har været kritiseret her i dag. I den rapport, der er sendt ud, »Et skridt frem«, står netop, at det er dens bestræbelse, at det er det, den vil gøre. Det er det, den skal have frie hænder til, og dér skal vi ikke gå i detaljer.

Det er da klart, at den bevilling til værtshusene, der er en stor anstødssten i Christiania, er vigtig at få igennem. Sidst man var på vej, var man jo lige ved det. Det var et spørgsmål om ejerforhold. Jeg går ud fra, at det er klaret, og at man kan få en fælles bevilling, og så er der mulighed for at lukke de værtshuse, der ikke opfylder bevillingsreglerne. Det Radikale Venstre mener ikke, at man frit skal give bevillinger til nogle og tyve værtshuse. Det skal vurderes, og så skal det være i orden, og så kan man på den måde køre videre. Så tror jeg også at en del af de anstødssten, der er i Christiania, er væk.

Men det er meget vigtigt her i dag at tale om bloktilskuddet og styringsgruppen.

Jeg vil godt lige nævne en anden ting, man har kritiseret christianitterne meget for. Det er, at de ikke har betalt husleje og den slags ting. De har betalt det meste af deres vand og gas. Jeg tror, det er med vilje, man aldrig har opkrævet husleje, for så ville christianitterne være inde under lejeloven, og det ville man under in-

[Anna-Lise Frølich]

gen omstændigheder risikere. Der kan man godt spørge: Hvem handler mest lovligt eller ikkelovligt? Alle går dispensationernes ærinde, mere eller mindre.

Vi hørte, at der var et landsplandirektiv på vej. Det kunne være interessant at høre, hvornår det skal til høring, for med det følger en bevarende lokalplan, hvorefter alle husene på Christiania – sådan er det jo, når man laver en sådan plan – gennemgås og vurderes. Den lokalplan skal så ud til høring i mindst 8 uger. Det er en del af beslutningen i 1986, og den er jo ikke ført ud i livet endnu.

Der er et langt stykke vej, før alt det er ført ud i livet, som styringsgruppen er i gang med. Først skal landsplandirektivet og derefter den bevarende lokalplan ud til høring, og så kan man udtage de bygninger og andet, man ikke ønsker, og som ikke passer ind i det fredede terræn – som der står i beslutningsforslaget. Det skal åbnes for Christianshavns beboere, så de skal selvfølgelig være med i debatten om lokalplanen. Hvor langt den lokalplan er, kunne det være interessant at høre.

Jeg håber, styringsgruppen får vind i sejlene, så den kommer trygt i havn. Det er væsentligt i denne fase, for det bliver jo nok, som jeg sagde før, en af de sidste muligheder for at komme konstruktivt og godt i hus omkring Christiania. Så det er her og nu, man skal tage fat, i stedet for at bruge tid på en hel masse andre ting – for der er nok at gøre med lokalplaner og meget andet.

Jørgen Tved (FK):

Når man har lyttet til debatten en lang dag og måske især den sidste del, er der tilbage et indtryk af, at både forsvarsminister og justitsminister er indstillet på en konfrontation med dem, der bor på Christiania.

Som jeg opfattede disse korte bemærkninger, dette spil, der var for et øjeblik siden, var det egentlig en henstilling til vel især Socialdemokratiet om at bakke ønsket om konfrontation op. Hvis det er det, man vil, hvis man ønsker at løse sociale og økonomiske og også menneskelige problemer ved at lade Politiskolen komme på øvelse på Christiania, ja, så er det klart, at justitsministeren har disse muligheder. Jeg har den opfattelse, at det sker imod Folketingets ønske.

I den rapport, jeg har fået udleveret gennem Forsvarsministeriet, står der, som det allerede er sagt, hvordan man skal gribe tingene an. Som jeg læser den dagsorden, Socialdemokratiet har foreslået, står der udtrykkeligt, at det skal ske i fuld forståelse med styringsgruppen, og at man skal begynde at snakke sammen i stedet for at slå på tæven og bruge andre metoder.

Derfor vil jeg godt henstille, at myndighederne, justitsministeren, regeringen, påbegynder den dialog, som flertallet i Folketinget i virkeligheden ønsker.

Jeg synes, man skal bemærke, at de meget hårdt belastede sociale tilfælde, som søger til Christiania, meget ofte er menneskeskæbner, som er opgivet i det sociale system. Jeg synes, at man skulle gøre sig nogle overvejelser om de mennesker, som på en eller anden måde har fået tillid til sig selv, har fået kræfter til at forsøge sig uden for Christiania. I de år fristaden har eksisteret, er det et betragteligt antal mennesker, som er kommet igennem fristaden og er kommet ud og har genoptaget et normalt liv uden for fristaden. Vi er tilhængere af, at også befolkningsgrupper, der er anderledes, skal have en chance for at eksistere.

Vi vil under ingen omstændigheder medvirke til, at politiet bliver sluppet løs, hverken på øvelse eller i en konfrontation. Justitsministeren har ikke fået nogen ansøgninger om bevilling. Men det er vel heller ikke ham, der skal modtage disse ansøgninger. Han kunne måske lade oplysninger tilflyde christianitterne om, hvordan man griber den slags sager an, i stedet for at sende politi derud med visirer, hjelme og skjolde.

Som sagt vil vi godt opfordre til, at man viser en smule menneskelighed. Jeg har hørt flere af de borgerlige ordførere tage den slags udtryk, jeg vil godt sige forfængeligt, og det kunne være meget rart at se dem benytte lidt menneskelighed i praksis.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Det socialistiske forslag er så urealistisk, at vi alle må kunne se, at det blot er en fortsættelse af syltekrukken i det 17. år. Regeringens forslag var bedre, men ikke særlig troværdigt, for der var dog trods alt så mange steder, hvor man skulle diskutere først den ene vej og så den anden vej.

[Annette Just]

Men jeg vil gerne tage handsken op. Når regeringen siger, at den vil komme med et lovforslag, så vil jeg her sige, at Fremskridtspartiet gerne vil arbejde konstruktivt med på dette lovforslag. Men lad os nu se, hvad det bliver til, og så håbe det bedste, for det er Københavns fremtid, det gælder.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 26 af Qvist Jørgensen (S), Anna-Lise Frølich (RV) og Ebba Strange (SF) (se foran) vedtoges, idet 62 (S, SF, RV og FK) stemte for, 47 (KF, V, CD, FP og KRF) imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 27 af Connie Hedegaard (KF), Sønderby (V), Arne Melchior (CD) og Kristian R. Kristensen (KRF) (se foran).

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 25 af Annette Just (FP) (se foran).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 19:

Forslag til folketingsbeslutning om forbedring af indkomsterne for arbejdsløse, efterlønsmodtagere, syge og modtagere af barseldagpenge.

Af Lilli Gyldenkilde (SF) m.fl.
(Fremsat 27/10 87).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Dette forslag til folketingsbeslutning fra SF er en videreførelse af det, man må kalde SF's overbudspolitik.

Under Folketingets første behandling i sidste måned af beslutningsforslag nr. B 1 fra Socialdemokratiet om en samlet økonomisk politik gjorde regeringen det klart, at vi ikke kan gå ind for en 10 pct.s forhøjelse af dagpenge og efterløn.

Dagpengeniveauet blev fastsat i loven om ændring af automatiske reguleringsbestemmelser, som Folketinget vedtog i december 1986, og jeg skal gentage, at regeringen finder, at dette niveau hidtil har været passende set i forhold til lønniveauet.

Regeringen oplyste også i forbindelse med førstebehandlingen af beslutningsforslag nr. B 1, at vi ikke kan gå ind for en genindførelse af den automatiske regulering af dagpengene. Vi mener, det vil være et forkert system.

Regeringen må således afvise såvel forslaget om genindførelse af reguleringsreglerne fra før lovændringen i oktober 1982 som forslaget om en 10 pct.s regulering af satserne pr. 1. januar 1988.

Regeringen må selvfølgelig også afvise forslaget om det, der kaldes fuld genopretning fra 1. januar 1989.

Til illustration af, hvilken merbelastning SF's forslag vil være for statsbudgettet, kan jeg nævne, at en 10 pct.s regulering vil betyde en merudgift på 2-2½ mia. kr. i 1988, og genindførelsen af den tidligere regulering vil i indeværende finansår også betyde en merudgift i milliardstørrelsen. Alene til arbejdsløshedsdagpenge gælder de tal, jeg her har nævnt. Regeringen har heller ingen planer om at ophæve reglerne om nedsatte dagpenge, så også det punkt må vi afvise.

Men jeg minder om, at regeringen jo vil tage behovet for en fremtidig regulering af dagpengene og efterlønnen op i forbindelse med finansloven for 1988, og i finanslovsforslaget for 1988 har regeringen som bekendt foreslået en regulering på 3,6 pct. pr. 1. juli 1988. Vi vil revurdere under finanslovbehandlingen, om det er det rigtige tal baseret på den faktiske udvikling i priser i 1987 og den forventede udvikling i priser i 1988, ligesom vi selv sagt også er opmærksom på de bemærkninger, der er gjort i vores lovforslag fra sidste år, om behovet for at se på en eventuel regulering af dagpengenes maksimumsniveau med udgangspunkt i lønudviklingen.

Bakholt (S):

SF har foreslået, at arbejdsløse, efterlønsmodtagere, syge og modtagere af barseldagpenge skal have reguleret deres satser. Vi må jo sige, at i løbet af den 5-års borgerlige regeringsperiode har de grupper, der er tale om her, fået